PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 18 (7512)

TRST, četrtek, 22. januarja 1970

ZAOSTRITEV POLOŽAJA NA BLIŽNJEM VZHODU

Izraelski napad na jordansko ozemlje južno od Mrtvega morja

Jordanci trde, da so po 23 urah bojev zavrnili Izraelce - V Tel Avivu pa pravijo, da so izraelski oddelki uničili gverilske postojanke in se vrnili brez izgub

AMAN, 21. — Položaj na Bližnjem vzhodu se je izredno zaostril. Močni oddelki izraelske vojske so včeraj vdrli na jordansko ozemlje na področju nekaj kilometrov južno od Mrtvega morja. Napad je trajal 23 ur. Kot poročajo iz Amana, so se oddelki jordanske vojske, arabski gverilci in nekateri oddelki Saudove Arabije ostro spopadli z Izraelci. Po vesteh iz Amana in Tel Aviva je bil ta izraelski napad na jordansko ozemlje najmočnejši po šestdnevni vojni leta 1967.

Vojaški krogi v Amanu sporočajo, da se je spopad začel včeraj ob 18. uri (po italijanskem času). Izraelci so vdrli čez mejno črto z motoriziranimi oddelki, s tanki, z oklepni avtomobili in s topništvom.

Glasnik izraelske vojske v Tel Avivu je te vesti potrdil in izjavil, da so oddelki izraelske vojske preteklo noč prekoračili jordansko mejo južno od Mrtvega morja in napadli postojanke arabskih gverilcev. V napadu so ubili pet gverilcev. Glasnik je poudaril, da je izraelska vojska napadla gverilce, ki stalno napadajo z jordanskega področja tovarno pepelike v Sodomi. Hkrati je sporočil, da so izraelski oddelki uničili nekaj gverilskih tovornjakov in en top. Povedal je tudi, da Izraelci niso imeli nobene izgube. Poleg tega je glasnik izraelske vojske sporočil, da je danes zjutraj poseglo v boj tudi izraelsko letalstvo.

Palestinska organizacija «Al Fatah» je danes zjutraj v Amanu objavila sporočilo, v katerem pravi, da so izraelske čete zasedle področje Ghor Safi in da ga po 17 urah bojev še vedno nadzorujejo. Poročilo pravi dalje, da so močni oddelki sovražnikove vojske danes ob 4. uri zjutraj (po krajevnem času) napredovali v smeri Ghor Safi in pri napadu uporabljali raznovrstno orožje. Naše edinice so se spopadle z izraelsko vojsko — pravi sporočilo — in jo prisilile na oster boj. V bitki so sodelovale tudi edinice Saudove Arabije, ki so nastanjene na omenjenem področju.

Ob 13. uri je glasnik vojske v Tel Avivu potrdil, da se izraelski oddelki umikajo v izhodiščne postojanke in da niso izgubili nobenega vojaka. Pri umiku niso naleteli na noben odpor. Opazovalci v Tel Avivu menijo, da je akcija izraelske vojske trajala tako dolgo, ker je naletela na težave naravnega značaja. V izraelskih vojaških krogih zanikajo domnevo, da je bila akcija političnega značaja. Pojasnjujejo, da je bil cilj te vojaške operacije, da se zagotovi redno delovanje tovarn v Sodomi, ki proizvajajo pepeliko, ki je velike važnosti za izraelski izvoz. Pri tem dodajajo, da so napadi gverilcev v prejšnjih dneh povzročili majhno škodo tovarniškim obratom.

Po prvih vesteh iz Tel Aviva izhaja, da so izraelski vojaki ubili najmanj pet arabskih gverilcev. Iz Amana poročajo, da je jordanska vlada zasedala vso preteklo noč in da je bil kralj Husein ves čas napada na glavnem poveljstvu jordanskih oboroženih sil in v stalnem stiku z jordansko vojsko, ki se je spopadla s sovražnikom.

Jordanski zunanji minister je o napadu telegrafsko obvestil veleposlanika pri Združenih narodih ter ga pooblastil, naj o tem obvesti varnostni svet.

V jordanskih vojaških krogih se je zvedelo, da so Izraelci pri napadu uporabili okrog 800 mož, 40 tankov in oklepnih vozil, topništvo in letala. Poudarjajo, da je bil napad usmerjen proti arabskim gverilcem, ki so v prejšnjih dneh dvakrat bombardirali izraelsko tovarno pepelike.

Jordanski zunanji minister je danes zjutraj obvestil veleposlanike štirih velesil o resnem položaju, ki je nastal zaradi izraelske agresije na južna področja Jordanije. V Amanu se je tudi izvedelo, da je bilo vrhovno poveljstvo jordanske vojske preteklo noč v neposredni zvezi z vojaškimi oblastmi arabskih držav.

Predstavnik jordanske vojske je danes zvečer izjavil, da je jordanska vojska po 23 urah bojev zavrnila izraelski napad. Predstavnik je povedal, da je bil med spopadom ubit en jordanski častnik, devet pa jih je bilo ranjenih. Po drugi strani pa je poveljstvo palestinske oborožene vstaje, ki združuje razne gverilske skupine, sporočilo, da je padlo v bojih z Izraelci šest gverilcev in štirje so bili ranjeni. To poveljstvo trdi, da so «komandosi» «Al Fataha» in oddelki Saudove Arabije odbili izraelski napad. Jordansko vojaško poveljstvo pri tem poudarja, da so Izraelci ob umiku odpeljali s helikopterji in ambulantami svoje ranjene vojake, ter da so vlekli s seboj tudi nekaj poškodovanih vozil in dva tanka.

Jordanci hkrati sporočajo, da so napadajoče izraelske oddelke ustavili v Al Safiju. Politični opazovalci v Amanu ugotavljajo, da se poročila jordanskega poveljstva in poveljstva gverilcev o boju z Izraelci ne ujemajo. Eni in drugi trdijo in si lastijo zaslugo, da so zavrnili sovražnikove sile.

Hkrati v Amanu ugotavljajo, da je izraelska vojska prvič po enem letu prekoračila demarkacijsko črto z Jordanijo in globoko prodrla v jordansko ozemlje.

Vojaško poveljstvo v Tel Avivu je sporočilo, da so se izraelski oddelki, ki so sodelovali pri napadu na jordansko ozemlje, vrnili na izhodiščne položaje ob 17. uri (po ital. času) in da niso imeli nobene izgube. Poveljsto poudarja, da je bila to najdaljša operacija proti Jordaniji po šestdnevni vojni leta 1967 in da je trajala 23 ur. Poveljstvo nato pojasnjuje, da so izraelske vojaške sile vdrle pet kilometrov v notranjost jordanskega ozemlja. S to operacijo, pravi izraelsko vojaško poveljstvo, so bile uničene poslednje postojanke arabskih gverilcev na jordanski strani vzdolž izraelske meje.

Arabski gverilci se vežbajo za borbo proti Izraelu

RAZPRAVA NA SEJI ODBORA ZA GOSPODARSKE ODNOSE S TUJINO

OBMEJNE SPORAZUME JE TREBA RAZVITI IN OKREPITI

Maloobmejna trgovina v okviru tržaškega in goriškega sporazuma je zelo koristna za obmejna področja - Predlagani ukrepi za odstranitev težav

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 21. — Na današnji seji odbora izvršnega sveta Slovenije za ekonomske odnose s tujino so člani odbora, predstavniki republiških ustanov, primorskih občinskih skupščin in delovnih organizacij razpravljali o maloobmejnem gospodarskem sodelovanju z Italijo. Ugotovili so, da je slovenski izvoz v okviru tržaškega in goriškega sporazuma o maloobmejnem sodelovanju lani znašal 4,8 milijarde lir in je bil nekoliko večji od izvoza v letu 1968, vrednost uvoza iz Italije pa je dosegla le 4,3 milijarde lir, kar je za več kot milijardo lir manj kot leto dni poprej.

Obseg blagovne menjave v okviru tržaškega in goriskega sporazuma se, kot so ugotovili, še nadalje zmanjšuje, kar je v škodo omenjenih teh sporazumov in je zato celo slišati glasove, da bi jih ukinili. Nasprotno pa so na današnji seji poudarili, da je treba omenjena sporazuma in tudi sodelovanje v okviru sejma Alpe-Adria okrepiti in zavrniti vse poskuse, da bi te oblike medsebojnega prometa odpravili.

Maloobmejna trgovina med Italijo in Jugoslavijo res ne daje bistvenega prispevka k vsedržavni zunanji trgovini, je pa zelo koristna za obmejno območje, so ugotovili na seji odbora. Poleg tega pa Jugoslavija lahko v okviru brezcarinskih blagovnih seznamov prodaja v Italijo tudi izdelke, za katere velja sicer poseben režim kot so na primer mleko, mlečni izdelki, meso in vino.

Da bi povečali maloobmejno trgovino bi morala slovenska podjetja pokazati več iznajdljivosti in spretnosti v konkretnem dogovarjanju z italijanskimi partnerji, odpraviti pa bi bilo treba tudi nekatera zakonska določila, ki zavirajo obmejno trgovino in uvesti ustrezno devizno stimulacijo za gospodarske organizacije. K reševanju teh vprašanj bi bilo treba pritegniti tudi podjetja iz drugih jugoslovanskih republik.

Zato so predlagali naj bi pri zveznem izvršnem svetu ustanovili poseben odbor za ta vprašanja. Tista podjetja pa, ki sodelujejo v obmejnem prometu, naj bi se povezala v posebno skupino, okrepili pa naj bi tudi stike med jugoslovanskimi bankami v obmejnih krajih. Udeleženci sestanka so govorili tudi o poslovno-tehničnem in industrijskem sodelovanju obmejnih krajev.

Drago Košmrlj

Bistveno zvišanje pokojnin v Sloveniji

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 21. — V Ljubljani je danes zasedala skupščina republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Slovenije. Razpravljali so o predlogu za uskladitev starih pokojnin z novimi ter o uskladitvi pokojnin na podlagi izračunanega porasta življenjskih stroškov. Na podlagi sprejetih sklepov bodo pokojnine iz prejšnjih let v poprečju izenačili s pokojninami, kakršne so bile določene za leto 1968.

Pri usklajevanju pokojnin so težili k temu, da so dodelili večji odstotek povečanja upokojencem z nižjimi pokojninami. Tako bodo od slej pokojnine uveljavljene do konca leta 1964 povečane za 23 odst., pokojnine iz leta 1965 za 14 odst., pokojnine iz leta 1966 za 20 odst. in pokojnine iz leta 1967 za 13 odst. Tako usklajenim pokojninam bodo dodali še 40 dinarjev mesečno v gotovini.

Z današnjim sklepom se povečuje tudi najnižja določena pokojninska osnova na 463 novih dinarjev, najvišja možna pa na 3.300 novih dinarjev. S takšnim povečanjem se bodo letos dvignile poprečne pokojnine v Sloveniji od 614 na 755 dinarjev, starostni upokojenci, ki jih je v Sloveniji več kot polovica vseh upravičencev, pa bodo odslej prejemali poprečno 874 dinarjev.

Za ta povečanja bodo morali skladi socialnega zavarovanja izplačati približno 300 milijonov dinarjev. Povišanje pokojnin je izraz težnje, da bi v okviru možnosti odpravili do sedaj zelo velike razlike v višinah pokojnin. Sklenili so, da bodo rezultate letošnjih uskladitev sistematično sprejemali in sproti odpravljali morebitne nepravilnosti.

Drago Košmrlj

Tito v Ljubljani

LJUBLJANA, 21. — Danes dopoldne se je v Ljubljani mudil predsednik republike Josip Broz Tito. Bil je na rednem zdravniškem pregledu v bolnišnici «Dr. Petra Držaja», potem pa je obiskal hotel «Turist», kjer se je pogovarjal z njegovim direktorjem in predsednikom delavskega sveta ter upravnega odbora. Predsednika Tita so na ulicah toplo pozdravili prebivalci slovenskega glavnega mesta.

Predsednik Tito bi moral konec tega tedna odpotovati na napovedani uradni obisk v nekatere afriške države. Po še nepotrjenih vesteh pa bo ta obisk zaradi dogodkov v Ugandi malo preložen. Na svoji poti po afriških državah bo predsednik Tito obiskal Tanzanijo, Zambijo, Kenijo, Etiopijo, Sudan, ZAR in Libijo.

Priprave dolgoročnega načrta v Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 21. — Zvezni izvršni svet je na današnji seji sprejel program druge faze dela o pripravah srednjeročnega družbenega načrta razvoja Jugoslavije od 1971. do 1975. leta. V tej fazi priprav se bi morala pričeti priprava načrta v vseh stopnjah od delavnih organizacij in njihovih združenj do družbeno-političnih skupnosti in zveze. Načrt bi moral biti dostavljen zvezni skupščini v razpravo junija letos. Na današnji seji so ustanovili tudi komisijo, ki ima nalogo predhodno proučiti osnovna vprašanja srednjeročnega načrta in predložiti zveznemu izvršnemu svetu ustrezne ukrepe. Zvezni izvršni svet je poleg tega proučil elaborate zveznega zavoda za načrtovanje.

B. B.

Sprejem na IS za slovenske duhovnike

LJUBLJANA, 21. — Predsednik komisije SR Slovenije za verska vprašanja Pavle Bojc je danes priredil v dvorani izvršnega sveta skupščine Slovenije tradicionalni novoletni sprejem za slovenske duhovnike. Sprejema se je udeležilo skoraj sto duhovnikov, med katerimi so bili vsi najvišji predstavniki rimsko-katoliške, slovenske evangeličanske, slovenske starokatoliške, srbske pravoslavne in baptistične verske skupnosti Jehovih prič v Sloveniji.

NEW YORK, 21. — Sinoči se je vrnil v New York generalni tajnik OZN U Tant, ki je obiskal 11 držav Zahodne Afrike. Izjavil je, da je «zelo zadovoljen», ker se je končala vojna v Nigeriji.

VEDNO BOLJ ZAPLETENI ODNOSI STRANK LEVEGA CENTRA

La Malfa je zapustil sestanek štirih strank o deželni ureditvi

Na pobudo republikanskega voditelja podoben sestanek ob udeležbi KPI in PSIUP - Danes se ponovno sestanejo štirje tajniki

RIM, 21. — Politični položaj je izredno zapleten in poln nasprotij, tako da ni mogoče ničesar predvideti, kaj se bo zgodilo jutri, ko se ponovno sestanejo tajniki štirih strank levega centra, ki bi morali dokončno odločati o obnovitvi vlade v štirih. Položaj je zapleten zaradi nasprotij okrog kar dveh deželnih uprav sardinske in sicilske, ki sta v krizi in kjer se povsod skuša premakniti os uprave bolj proti levi.

Prav proti temu pa se upirajo z vso odločnostjo socialdemokrati, ki pravijo, da je omejitev večine in dosledno izvajanje načela lokalnih uprav levega centra bistvenega pomena, saj bodo z ustanovitvijo splošnega sistema dežel najmanj tri deželne uprave v osredju Italije v «izkušnjavi», da se pride do levih uprav in ne do uprav levega centra.

S tem pa smo prišli do drugega današnjega dogodka, ko so republikanci zapustili dopoldne sestanek med štirimi načelniki skupin poslanske zbornice, ki bi se morali z avtoriteto vladne večine dogovoriti o glasovanju o deželah. Istočasno pa je La Malfa vztrajal na svojem vabilu vsem strankam, ki zagovarjajo dežele in je do tega sestanka popoldne tudi prišlo ter so se ga udeležili načelniki poslanskih skupin KPI, PSIUP, PSI in PRI, vabilu pa se nista odzvali skupini PSU in KD.

Stališče La Malfe je dramatiziralo celotni položaj in je tudi stališče KD dokaj čudno, saj je v zvezo z vabilom na sestanek načelnik demokristjanske skupine Andreotti izjavil, da se mora najprej dogovoriti večina o skupnem stališču, da se ne bo ponovil primer ločitve zakona, ko je vlada do tega vprašanja agnostična.

Predstavnik demokristjanske levice (struja base) Galloni pa je izjavil, da je stališče La Malfe povzročilo, da je položaj še težji in še bolj zapleten. V zvezi z govoricami, da bi nujno sledil odstop Rumorjeve vlade in predhodne volitve, kolikor bi propadla pogajanja za obnovitev štiristranske vlade, pa je Galloni mnenja, da še vedno obstaja enobarvna demokristjanska vlada. Mosca, socialist De Martinove struje, pa je izjavil, da je sicer sprejemljiva načelna linija odborov levega centra, vendar pa ni mogoče niti misliti na vrsto komisarskih uprav v številnih upravah.

Prvi današnji pomembni sestanek se je pričel dopoldne na sedežu poslanske skupine KD, kjer so bili prisotni načelniki poslanskih skupin štirih strank levega centra. Takoj v uvodu je predstavnik republikanske skupine La Malfa dejal, da se republikanska delegacija umika s sestanka. Ta sklep je utemeljil, češ da so republikanci mnogokrat opozarjali na nujnost preureditve lokalnih ustanov, da se izogne dvojnikom, birokraciji in višjim izdatkom. V okviru štiristranske vlade je bila nalašč o tem vprašanju ustanovljena posebna komisija, vendar pa je bil predložen zakonski predlog o finansiranju dežel, s katerim se republikanci ne morejo strinjati. Zato so tudi pobudniki sestanka vseh skupin, ki zagovarjajo deželno ureditev, saj je le tako mogoče spremeniti nekatera ustavna določila v interesu države.

Predstavniki štirih vladnih strank v poslanski zbornici so se ponovno sestali popoldne, tokrat seveda brez republikancev. Po tem okrnjenem sestanku je načelnik demokristjanske skupine Andreotti izjavil, da so se dogovorili o vseh členih in o vseh popravkih do 15. člena zakonskega osnutka. Za ostale člene pa se bodo še večkrat sestali. Dogovor se torej nanaša na manj pomembne člene, saj je znano, da je sporen zlasti petnajsti člen, ki govori o pokrajinah, katere bi bilo treba po mnenju republikancev enostavno ukiniti, ker niso več potrebne.

Sestanek skupin, ki zagovarjajo deželno ureditev, pa je bil ob 19. uri in so se ga udeležili: Giolitti za PSI, Luzzatto za PSIUP in Ingrao za KPI. La Malfa je na sestanku uvodoma razdelil vsem prisotnim resolucijo republikanskega vodstva in je dodal, da bodo isti dokument poslali tudi demokristjanom in socialdemokratom. Glede glasovanja v poslanski zbornici pa je izjavil, da so se ločili od večine in da bodo odločali, ko bodo preučili zakonski osnutek v celoti.

Načelnik skupine KPI Ingrao je izjavil, da so govorili o možnosti nadaljnjih sestankov in da so tudi komunisti mnenja, da je treba z ustanovitvijo dežel preučiti položaj lokalnih ustanov in državnih periferičnih uradov ter je treba najprej ukiniti prefekture ter nekoristne ustanove. Glede odsotnosti PSU je dejal Ingrao, da nima ničesar izjaviti, pač pa je mnenja, da je kaj čudno stališče demokristjana Andreottija, ki pravi, da se morajo najprej dogovoriti vladne stranke in da se ostale nato lahko pokličejo, samo da bodo prikimali. To seveda ni noben razgovor in se obnavlja stara za KD tipična teza o oblasti.

Načelnik socialistične skupine Giolitti je rekel, da je sestanek dokazal svojo koristnost in tudi koristnost nadaljnjih srečanj s sodelovanjem vseh skupin, ki zagovarjajo deželno ureditev, tako da bodo dežele čim bolj ustrezale potrebam.

Tajnika KD in PSI Forlani in De Martino sta imela ves dan posvetovanja s perifernimi organizacijami, kjer je prišlo do krize lokalnih uprav in s to krizo tudi do novih težav pri pogajanjih za obnovitev štiristranske vlade. De Martino je danes sprejel tajnika deželne organizacije PSI Sicilije Saladina, katerega je spremljal posl. Lauricella. Obrazložila sta mu stališče PSI Siciliji, da je odbor Fasino končal svoje obveznosti in da je izčrpal svoj program, zaradi česar so nujna nova politična pogajanja. Ni nobenega prejudica, da bi se ne obnovilo sodelovanje levega centra tudi na Siciliji, vendar socialisti čakajo na odgovor in na stališče demokristjanov.

V poslanski zbornici se je ves dan nadaljevala razprava o raznih členih zakona o finansiranju dežel, pri čemer gre za trdo in dolgotrajno delo, saj liberalci in misovci zganjajo obstrukcijo, tako da je potrebna množična prisotnost poslancev drugih skupin in se glasovanja vrše s pospešenim ritmom. Poslanska zbornica je zato tudi danes nadaljevala z delom pozno v noč in vse kaže, da bo delala nepretrgoma tudi v soboto in v nedeljo, dokler zakona ne izglasujejo.

Senat je danes odobril sedem manj pomembnih zakonov in med njimi za nas še zlasti zanimivo konvencijo s CERN. V tej zvezi je podtajnik za zunanje zadeve Pedini odgovoril na razna vprašanja o pogajanjih za določitev kraja za veliki jedrski pospeševalnik. Podtajnik ni povedal nekaj posebno novega in je samo dejal, da bo vlada naredila vse, da pade izbira na Doberdob in da so se italijanske možnosti izboljšale, ko zagovarjajo samo eno lokacijo in ko so prenehali zagovarjati Nardo v Apuliji.

POLOŽAJ V NIGERIJI

TEŽAVE LE PRI PREVAŽANJU ŽIVIL PO RAZDEJANI DEŽELI

Finančni kaos v Oweriju - Razočaranje «lovcev na senzacije»

OWERI, 21. — V bivši secesionistični pokrajini Biafri je trideset mesecev trajajoča državljanska vojna pustila globoke sledove, ni pa opaziti vidnejših znakov nasilstva nad civilnim prebivalstvom. To so prvi vtisi in spoznanja «lovcev na senzacije», ki so pričakovali, da bodo zmagovite zvezne čete uprizorile na zasedenem ozemlju pravi pokol biafrskih upornikov. Časnikarji, ki so jim končno dovolili ogled secesionistične pokrajine, namreč poročajo o izdatni materialni škodi. Najhujši sledovi dolge vojne pa se odražajo predvsem na prebivalstvu. Sestradani in slabo oblečeni ljudje se zgrinjajo po ulicah mest ter prosijo za denar in cigarete. To so predvsem begunci, ki so pred prodiranjem zveznih čet pribežali iz gozdov.

Največji problem, s katerim se morajo sedaj zvezne oblasti spoprijeti, je preskrba vseh teh stotisočev beguncev, preskrba pa je zaenkrat težavna zaradi neurejenih prevozov. Eden od problemov je tudi finančni kaos, ki je nastal s padcem secesionističnega režima. V Oweriju je namreč še vedno v obtoku biafrski denar, ki pa ga trgovci nočejo sprejeti.

Hude napetosti, ki so jo, kot rečeno, nekateri pričakovali, pa ni opaziti. Le na nekaterih področjih, ki so se največ časa upirala prodiranju čet generala Gowona, je bilo zaslediti določeno napetost. Mnogi so namreč obtožili zvezne čete ropov na škodo civilnega prebivalstva in drugih nasilstev, neki višji častnik tretje divizije mornariških strelcev, ki je vodil končni napad na zadnje uporniške postojanke, pa je zanikal te trditve. Pri tem je navedel primer nekega svojega vojaka, ki je ugrabil neko žensko in so ga zato na mestu ustrelili. Poleg tega je častnik izrazil upanje, da bo zvezni vladi uspelo vzpostaviti red. V ta namen bo prihodnji teden prispel na zasedeno ozemlje oddelek zvezne policije, ki bo poskrbel za to, da se bodo čete vrnile v vojašnice.

V sedanjem kritičnem stanju je predvsem zaskrbljujoča usoda številnih otrok. Tajnik nigerijskega Rdečega križa je izjavil, da je njegovi organizaciji uspelo doslej oskrbeti s prehrano le manjše število prebivalstva. V nedeljo so oskrbeli 150 tisoč ljudi, v ponedeljek pa 200 tisoč. To je premalo, je dodal tajnik Rdečega križa, če računamo, da je približno milijon ljudi, ki rabi najnujnejše za preživitev. Poleg tega je še težava s prevozi, saj je približno 70 kilometrov od Owerija veliko skladišče živeža, ni pa tovornjakov, ki bi ga lahko pripeljali v mesto.

Na pediatričnem centru v Okporu je približno 900 sestradanih otrok, ki potrebujejo najnujnejšo zdravstveno pomoč za preživitev. Center pa trenutno razpolaga le s tremi zdravniki in eno bolničarko.

Ob teh zaskrbljujočih vesteh pa prihajajo tudi zadovoljive vesti o stalnem pošiljanju pomoči iz najrazličnejših držav. Danes je priplula v Lagos ameriška tovorna ladja s 4.600 tonami živil, ki jih je poslala UNICEF. Od teh bodo 2.600 ton raztovorili v Lagosu, ostalih 2.000 pa v Port Harcourtu, nakar bodo z manjšimi ladjami odpeljali blago po rečnih pritokih do najbolj prizadetih področij. S podobnim tovorom bo v Lagosu priplula druga ameriška ladja prihodnji teden.

V petek bo iz Lagosa s posebnim letalom odpotovalo na prizadeta področja tudi deset angleških zdravnikov in večje število bolničark.

IZJAVE OBRAMBNEGA MINISTRA DEBRÉJA

Sto francoskih letal Libiji

Francija še nadalje dobavlja orožje Izraelu

PARIZ, 21. — Obrambni minister Debré je danes izjavil pred komisijo za obrambo francoske skupščine, da sporazum med Francijo in Libijo predvideva dobavo Libiji 50 bojnih letal «Mirage V», 30 «Mirage III» za prestrezanje in dvajset za vežbanje in izvidniških letal. To pomeni, da bo Francija prodala Libiji 100 in ne 50 letal kot je bilo prvotno sporočeno.

Debré je v obrazložitvi pogodbe z Libijo poudaril, da želi nova libijska vlada z nakupom letal v Franciji «poudariti svojo neodvisnost pri posodobljenju vojske, ki je bila do sedaj oborožena z britanskim orožjem». Zato je Francija sprejela predlog libijske vlade o nakupu francoskih letal, ker je pri tem upoštevala tudi važnost uvoza libijskega petroleja. Debré je nadalje izjavil, da Francija še vedno dobavlja orožje Izraelu in da ni nikoli uveljavila embarga glede dobave nadomestnih delov za izraelske «Mirage».

DEMONSTRACIJA ŠTUDENTOV V MILANU

23 demonstrantov aretiranih med hudimi spopadi s policijo

MILAN, 21. — Po kratkem premirju preteklih tednov se je danes popoldne v Milanu ponovno prižgala iskra, ki je bila povod hudih spopadov med študenti in policijo. Do spopadov je prišlo, ko je policija nenadoma navalila na študente, ki so se udeležili demonstracije proti preganjanju delavcev in sindikalistov v Italiji.

Demonstracijo je priredilo študentovsko gibanje v Milanu. Eno uro pred začetkom so predstavniki študentovskega gibanja sklicali na univerzi tiskovno konferenco, da bi pojasnili politični namen demonstracij. Mario Capanna, vodilni predstavnik milanskega gibanja, je na konferenci izjavil, da nameravajo dati gibanju politično zaledje. Zato je prišlo do prireditve demonstracije skupno z mladinskimi gibanji skoraj vseh demokratičnih strank, sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL ter univerzitetnimi profesorji filozofske fakultete.

Ko so študenti zapustili univerzo in se v povorki odpravili na Trg Santo Stefano, kjer bi se morala začeti demonstracija, je prišlo do prvih incidentov. Policija je navalila na študente v trenutku, ko se je povorka začela pomikati s trga.

Po trenutni splošni zmešnjavi so se študentje v skupinah zbrali v Ulici Verzere ter začeli od tu obmetavati policijo s kamenjem. Ko je nato policija napadla z večjo silo, so se demonstranti razkropljeno umaknili na Trg Augusto, ter v bližnje ulice, kjer so se začeli zbirati v manjše skupine.

Študentje so medtem postavili pr izhodih ulic številne barikade ter obsipavali policiste s kamenjem, rešilni avtomobili pa so prevažali v bolnišnico prve ranjence. Med spopadi, kakor so sporočili iz bolnišnic, je bilo ranjenih približno dvajset oseb, od katerih je deset agentov javne varnosti, pet karabinjerjev, en fotograf in štirje civilisti. Med ranjenci, od katerih pa ni nihče v hudem stanju, je tudi časnikar «Espressa» Claudio Rise, ki se je z nekaterimi kolegi odbora časnikarjev proti policijskemu preganjanju udeležil demonstracije.

V večernih urah so spopadi počasi prenehali, čeprav so se skupine študentov še vedno zadrževale za barikadami. Do lažjih spopadov je prišlo tudi v drugih predelih mesta. Policija je med incidenti aretirala 23 študentov.

V zvezi z novim policijskim nasilstvom so milanska tajništva CGIL, CISL in UIL objavila izjavo, v kateri ostro protestirajo proti policijskemu ravnanju ter izražajo popolno solidarnost s študenti.

Delegacija sovjetske partije v Italiji

RIM, 21. — Danes je prispela iz Moskve v Rim delegacija komunistične partije Sovjetske zveze, v kateri je sedem članov in ki jo vodi Fedosejev Pjotr Nikolajevič član CK KP SZ in ravnatelj instituta marksizma leninizma pri CK. Sovjetska delegacija bo prisostvovala proslavam štiridesete obletnice ustanovitve KPI in stote obletnice rojstva Lenina.

Na letališču Fiumicino so sovjetsko delegacijo pozdravili veleposlanik SZ v Italiji Nikita Rižov, član direkcije KPI Armando Cossutta, senatorka Maria Lisa Cincinari Rodano in senator Franco Calamandrei.

Moro na obisku v Luksemburgu

LUKSEMBURG, 21. — Italijanski zunanji minister Moro je bil danes na uradnem obisku v Luksemburgu, kjer ga je na železniški postaji pozdravil zunanji minister Thorn. Kasneje je italijanskega zunanjega ministra sprejel predsednik vlade Pierre Werner in v knežji palači načelnik države knez Jean, ki je Mora tudi odlikoval.

Politični razgovori med obema zunanjima ministroma so trajali dve uri in so se predvsem nanašali na odnose med Vzhodom in Zahodom, na perspektivo konference o evropski varnosti ter zlasti na vprašanja evropske skupnosti in njenega razvoja.

PEKING, 21. — Danes je «Ljudski list» objavil v štirih vrsticah vest o včerajšnjem sestanku med Kitajsko in ZDA, ki se je vršil v Varšavi.

Preprečen državni udar v Iraku

Zarotnike so takoj prijeli in obsodili na smrt

BAGDAD, 21. — Svet iraškega revolucionarnega poveljstva je sporočil, da so odkrili in preprečili poskus državnega udara, ki ga je hotela izvesti «skupina izdajalcev v sodelovanju s tujimi krogi». V poročilu je nadalje rečeno, da so hoteli izvesti državni udar v noči med 20. in 21. januarjem in da so ujeli vse udeležence komplota, katere so takoj sodili pred posebnim sodiščem, obsodili na smrt in sodbo tudi izvršili ob 14.30 po italijanskem času. Po teh vesteh so obsodili na smrt pet častnikov, katerim so tudi zaplenili vse premoženje.

Po vesteh iz dobro obveščenih krogov naj bi zaroto odkrili že pred nekaj meseci, ko so zarotniki skušali pritegniti tudi nekatere revoluciji ter sedanjemu režimu privržene častnike. Radio Bagdad je menda objavil vest, da je ponoči prišlo do streljanja, med katerim sta bila ubita dva vojaka. Agencija pa javlja, da so zaroto preprečili oklopni oddelki, ki so nastanjeni v okolici Bagdada.

GRADNJA AVTOCEST V JUGOSLAVIJI

V kratkem začetek del na odseku Zagreb-Karlovac

V Beogradu izmenjava ratifikacijskih listin o omejitvi raziskovalnih področij na dnu Jadranskega morja

REKA, 21. — Danes se je praktično začelo veliko delo izgradnje prve sodobne jugoslovanske avtoceste. Gre za odsek velike avtoceste, ki bo povezoval Zagreb z Reko in še naprej s Trstom. Rekli smo, da se je izgradnja te velike prometne žile začela praktično izvajati, ker je bila dokončno ratificirana pogodba z graditeljem, kateremu so bila dela izročena v zakup.

Prva tranša del zadeva cestni odsek med Zagrebom in Karlovcem ter zadeva približno 50 km dolžine nove avtoceste. Strokovnjaki domnevajo, da bo Karlovac postal v kratkem pomembno cestno vozlišče, saj se bodo tu stekale najvažnejše avtoceste v severozahodni Jugoslaviji. Po mnenju teh strokovnjakov bi se prav od Karlovca morale odcepiti razne druge avtoceste in sicer v smeri Ljubljane, Splita in Reke ter Trsta.

Skoraj istočasno pa predvidevajo menda, da bodo začeli delati tudi na nekaterih drugih tranšah jugoslovanskih avtocest v Sloveniji, Bosni in Hercegovini, Srbiji in Makedoniji. Kar zadeva Slovenijo, je mišljen odsek med Šentiljem in Novo Gorico. Tudi v tem primeru bo šlo gotovo le za prve tranše na odsekih, ki zahtevajo že sedaj nujne rešitve prometnih problemov.

Avtocesta Zagreb - Karlovac bo zgrajena po sodobnih kriterijih velikih mednarodnih avtocest. Široka bo 28 metrov in bo razpolagala s šestimi stezami (tri za vsako smer). vsaka steza bo široka 3,75 m. V sredini šestih stez bo tekla pregrada. Do di in odhodi iz avtoceste bodo enosmerni.

Strokovnjaki so že napravili načrte za izgradnjo nadaljnjih tranš nove avtoceste proti Rkei. Kljub temu, da bo morala ta velika prometna žila teči skozi Gorski Kotar, bo cesta praktično premočrtna. Pri izgradnji bo treba seveda prebroditi velike težave, zgraditi številne mostove in izvrtati več predorov.

Izgradnja avtoceste Zagreb-Reka bo zelo pomembna, ker bo skrajšala dosedanjo pot od 184 na 148 km.

Iz Beograda pa sporočajo medtem, da so na državnem tajništvu izmenjali ratifikacijske listine jugoslovansko-italijanskega sporazuma o razmejitvi jadranske podmorske celinske ploščadi, ki je bil podpisan v Rimu v januarju predlani. Izmenjavi zadevnih ratifikacijskih listin so prisostvovali italijanski veleposlanik v Beogradu Folco Trabalza z drugimi člani italijanske delegacije ter pomočnik državnega tajnika za zunanje zadeve jugoslovanske vlade Ante Drndič in drugi člani državnega tajništva.

Kot je znano, se znanstveniki in tehniki že dalj časa zanimajo za vprašanje izkoriščanja morebitnih ležišč nafte v zemeljskih slojih pod dnom Jadranskega morja. Zadnje raziskave so baje dokazale, da je možnost najdb ležišč nafte v bližini italijanske obale manj verjetna, kot v bližini jugoslovanske obale. Tako na jugoslovanski, kot na italijanski strani so v teku velika vrtalna dela, da bi odkrili pomembna ležišča nafte.

Politični voditelji obeh držav so že pred leti uvideli, da je treba čimprej rešiti vprašanje pravne ureditve na mednarodni ravni tehničnih raziskav jadranske celinske ploščadi. Kot je znano, mednarodni pomorski zakonik predvideva določen pas teritorialnih voda, kjer je zajamčena suverenost določene države. Izven tega pasu je zajamčena svobodna plovba za ladje kateresibodi narodnosti. V konkretnem primeru sta se Jugoslavija in Italija dogovorili, kako izkoriščati tudi oddaljenejše podmorske predele. V bistvu so z novim sporazumom odstranili nevarnost, da bi Jugoslovani ,oziroma Italiani, zašli na področja, ki pripadajo drugi stranki.

O tem vprašanju so prizadeti strokovnjaki in politični predstavniki govoril tudi pri srečanjih ob obisku predsednika italijanske republike G. Saragata v Jugoslaviji.

Harmonikarski solist Gervasio Marcosignori se je ponesrečil z avtom

Znani harmonikarski solist in «svetovni Oskar» Gervasio Marcosignori, ki je preteklo nedeljo nastopal v Kulturnem domu, se je ponesrečil z avtom.

Odpotoval je iz Trsta v torek zjutraj, približno ob osmi uri, s svojim avtom znamke «simca». Blizu Ravenne je trčil v tovornjak in se precej hudo ranil. Sicer imamo bolj malo podatkov o tem. Prva vest, ki je prišla iz Rima, je javila, da si je hudo poškodoval roke, kar bi za takega umetnika predstavljalo tragedijo. Kasneje smo izvedeli, da si je verjetno zlomil desno koleno in se močneje udaril v glavo, roke in obraz pa ima samo laže ranjene in odrgnjene, ker se pri avtomobilu je popolnoma razbil vetrobran. Marcosignorija so sprejeli v neko ravensko bolnišnico.

Solist je imel na programu prihodnji teden snemanje na ljubljanski RTV in koncert v Šentvidu. Poleg tega bi bil moral v bližnji prihodnosti imeti še nekaj nastopov v Italiji. Vsa njegova dejavnost je sedaj za nedoločen čas prekinjena. Tudi v primeru, da niso poškodbe, ki jih je utrpel, zelo hude, predstavlja že samo mirovanje zanj izreden problem, ker ne bo mogel vaditi. Da bo nadoknadil prisilni počitek, bo potreboval verjetno nekaj mesecev.

BONN, 21. — Vlada ZRN je danes potrdila vest, da je SZ zavrnila predloge zahodnih držav, naj izpustijo na svobodo Rudolfa Hessa, Hitlerjevega namestnika, ki je bil v SZ obsojen na dosmrtno ječo.

Zahodne države so hotele, da bi SZ osvobodila Hessa, češ da je bolan, vendar SZ tega predloga ni sprejela.

Dr. Niko Kuret v Slovenskem klubu

V torek je v Slovenskem klubu v Ulici Geppa prvič predaval rojak dr. Niko Kuret, znanstveni svetnik pri SAZU, ki je v svojem predavanju z besedo in diapozitivi prikazal zgodovino in pomen mask

LOČITEV ZAKONA PRED SENATOM

Nasprotna mišljenja o lateranskih sporazumih

«Literaturnaja gazeta» o zgodovinskem pojavu ločitve zakona v človeški družbi

RIM, 21. — Komisija za notranje zadeve italijanskega senata je danes nadaljevala na posvetovalni ravni preučevanje zakonskega osnutka, ki predvideva uvedbo ločitve zakona v Italiji.

Senator Caleffi je obširno obravnaval to vprašanje z ustavnega stališča. Med drugim je trdil da čl. 34 konkordata med italijansko državo in Vatikanom ne trdi, da je kanonski zakon nerazrešljiv. Kot je znano, ima v Italiji kanonski zakon (sklenjen pred duhovnikom, ki nastopa praktično kot funkcionar anagrafskega urada) isto veljavo kot civilni zakon sklenjen pred občinskim funkcionarjem. Govornik je nadalje še trdil, da niso bili lateranski sporazumi vključeni v italijansko ustavo s čl. 7 ustavnega zakona. Ne zadošča namreč, po mnenju Caleffija, da se ustava skliceuje na določen akt, da bi ta del s tem postal ustavno veljaven.

Demokristjanski senator Bisori pa je zastopal popolnoma nasprotno stališče. Po njegovem mnenju se ne more uvesti v Italiji ločitve zakona z navadnim zakonom. Govornik je trdil, da je treba pri vsem tem upoštevati ustavo in se ne zatekati na stranpota.

Demokristjanski senator Treu je končno govoril o tem vprašanju s čisto moralnega stališča. Po njegovem mnenju je poskus, da se uvede v Italiji zakonska ločitev le posledica hedonistične koncepcije življenja ter popuščanja pred navalom moralne pokvarjenosti. Demokristjanski senator je skušal potrditi te svoje teze s primerjavami z živalskim svetom, ki pa so prav zato nepremičljive.

Seja se bo nadaljevala danes, ko bo komisija sklenila, kakšen naj bi bil potek nadaljnje debate.

V tej zvezi je treba omeniti, da je sovjetska «Literaturnaja gazeta» objavila članek v katerem se obravnava na splošno vprašanje ločitve zakona. Navajanja sovjetske revije so zelo zanimiva, ker se vodanja bitka za zakonsko ločitev pokazuje kot zgodovinski pojav, ki je neločljivo povezan z rastočo pomembnost osebnosti v človeški družbi. Sovjetska revija meni, da bi zakonska ločitev v človeški družbi bi nujno zlo (posebno v naših časih), ki pa nudi na drugi strani tudi nekatere pozitivne rezultate.

Članek v reviji «Literaturnaja gazeta» se ne nanaša specifično na italijansko problematiko, temveč preučuje problem s splošnega stališča sodobne človeške družbe, tako v Sovjetski zvezi kot drugje po svetu.

Odmevi po sklepih «Pastirskega zborovanja» na Holandskem

VATIKAN, 21. — Namestnik odgovornega urednika vatikanskega tednika «Osservatore della domenica» Federico Alessandrini je v tedniku objavil komentar, v katerem govori o sklepih pastirskega zborovanja na Holandskem. Ko govori o zamisli holandskega zborovanja in poudarja, da izraža o tem osebno misel, pravi, da ta naša upošteva «zamisel Cerkve, ki daleč proč od besed in duha drugega vatikanskega koncila».

Potem ko piše, da so po poročilih sodeč, holandski škofje upali, da se bodo mogli izogniti nekaterim končnim odločitvam, kar pa se ni uresničilo, Alessandrini povzema misli papeževega pisma holandskim škofom. Dalje je mnenja, da v holandski dušni pastirji govorili o odpravi duhovniškega celibata in o vedbi ženske k maševanju «ne brez skritih misli dokončnega značaja in mogoče zato, da bi preprečili poskuse odlašanja.»

Ob koncu Federico Alessandrini ugotavlja, da je problem celibata, ki je sam po sebi težak, «najvidnejša in najbolj poudarjena podoba najglobljih duševnih razpoloženj, ki so takšna, da morejo vplivati na samo naravo Cerkve».

Tudi berlinski katoliški škof Alfred Bengsch je bil v svojih izjavah nasproten holandskim škofom, kar se tiče celibata in je v nekem poročilu kritiziral holandsko Cerkev, ker se ni pred natisom poročila o duhovniškem celibatu posvetovala s škofi iz drugih držav.

ZDA usmerjajo v Vietnamu bombe z žarki laser

WASHINGTON, 21. — S sedeža ameriškega vojaškega poveljstva v Saigonu prišla vest, da se ZDA v vojni v Vietnamu poslužujejo žarkov laser, s katerimi natančno usmerjajo bombe. Na tak način je mogoče desetkrat natančneje izračunanim kam bo bomba padla. Ko z letala usmerjajo žarke laser na kraj, ki ga hočejo bombardirati in nato sprožijo bombo, sledi ta nevidna «smernicam» in pade na sredo tarče. Od prejšnje možnosti napake 120 metrov od središča tarče, se na tak način prešli na približno 1 metre in pol možnosti napake.

Svetlani Stalin so oblasti v SZ odvzele državljanstvo

MOSKVA, 21. — Danes so v Moskvi sporočili uradno vest, da so Svetlani Alelujevni, Stalinovi hčerki, ki se je izselila v ZDA, odvzeli sovjetsko državljanstvo. Do tega sklepa je prišlo po odloku 19. decembra 1969 «zaradi njenih dejanj, ki blatijo ime sovjetskega državljana».

Svetlana Alelujevna je po tem sporočilu povedala dopisniku moskovne agencije Reuter, da «čeprav res tako, lahko rečem, da sem srečna sela. Sama sem naročila julija messeca svojemu odvetniku, naj zahteva nekaj takega na sovjetskem poslaništvu».

Sedaj ima Svetlana Stalin kot edini statuts «tujke, ki živi v ZDA

NA ODPRTEM MORJU PRI ABERDEENU

Razburkano morje prevrnilo rešilni čoln: štirje mrtvi

Petega škotskega mornarja je rešila sovjetska ladja, šestega pa še vedno iščejo

LONDON, 21. — Rešilni čoln s šestimi člani posadke, ki je danes popoldne odplul iz središča za pomoč na morju v Fraserburghu, pri Aberdeenu na Škotskem, da bi šel na pomoč danski ribiški ladji, s katere so sporočili, da so v težavah, se je prevrnil zaradi razburkanega morja. Pri tem so štirje člani posadke utonili, eden se je rešil, šestega člana pa še iščejo.

Zjutraj, ko se je rešilni čoln usmeril proti ladji, je bilo morje že precej razburkano. Ko je čoln prišel do danske ladje «Opal» je tej že priskočila na pomoč sovjetska ladja «Kin gisepp»; zaradi tega se je šest reševalcev na čolnu odločilo, da se vrnejo v pristanišče. Ob povratku je morje prevrnilo čoln. Posadki sovjetske ladje je uspelo rešiti enega mornarja rešilnega čolna «Duckess of Kent», ostalih pet članov pa niso videli. Mornarji s sovjetske ladje so se potem približali prevrnjenemu rešilnemu čolnu in našli v njem štiri trupla. Šestega člana posadke rešilnega čolna doslej še niso našli, čeprav področje raziskujejo s helikopterji in ladjami. Kaže, da je verjetno tudi on utonil.

Prostovoljci še iščejo ponesrečence na Kaninu

VIDEM, 21. — 32 reševalcev iz doline še vedno prostovoljno nadaljuje z iskanjem treh tržaških jamarjev, ki so izginili brez sledu na Kaninu. Marino Vianello, Enrico Davanzo in Paolo Picciola so sodelovali z jamarji, ki so se spustili 882 metrov globoko v jamo «Gortani»; takrat ko se je skupina jamarjev začela vračati v gorsko kočo «Gilberti», pa je večji del skupine izgubil zvezo z zadnjimi tremi jamarji.

Reševalci, ki prenočujejo v gorski koči, se vsak dan podajajo na področje plaza in ga sondirajo, da bi našli trupla ponesrečencev. Delo jim otežkoča plast novega snega, ki je zapadel v teh dneh. Z njimi sodeluje tudi sestra najmlajšega jamarja 17-letnega Paola Picciole.

Identificirana še tri trupla mornarjev s «Fusine»

CAGLIARI, 21. — Včeraj so reševalne ladje na odprtem morju pri Sardiniji našle še eno truplo ponesrečenca z ladje «Fusina» in člani posadke so ga izvlekli iz vode. Truplo so zvečer prepeljali v Cagliari, kjer so ga identificirali: utopljenec je Giordano Voltolina.

Drugo truplo, ki so ga včeraj popoldne videli plavati na morski gladini, je potem zašlo med čeri, tako da ga reševalci niso mogli doseči. Podobno je bilo s truplom, ki ga je odkrila skupina ribičev pri kraju, kjer je Ugu Freguji uspelo, da se je izvlekel na suho; tudi to truplo je med čermi in se mu z ladjami ne morejo približati. Kljub temu, da trupel še niso izvlekli iz vode, so jih indentificirali: gre za Giuseppa Ballarina in Erminia Dorio.

Zvečer so ladje kot vsak dan prekinile z iskanjem in bodo svoje delo nadaljevale jutri ob zori.

V Leskovcu mladinci niso uživali mamil

LESKOVAC, 21. — Po izjavah sekretariata za notranje zadeve iz Leskovca ni 150 mladoletnikov, o katerih smo poročali, da so bili narkomani, uživalo mamil. Zdi se, da v zasebnem stanovanju tudi niso prirejali orgij, kakor se je zdelo v prvem trenutku. Izvršni odbor občinske konference socialistične zveze je s svoje strani izdal poročilo, v katerem naglaša, da so slučaj 150 mladoletnikov v tisku dramatizirali.

Smrtne obsodbe za tihotapce mamil v Iranu

TEHERAN, 21. — V Iranu so izvršili v mestu Torbatjab dve smrtni obsodbi nad tihotapcema mamil. Doslej so v Iranu ustrelili že 14 oseb, ki so se ukvarjale s tihotapljenjem mamil. Iz vladnih krogov je prišla vest, da bo število smrtnih izvršitev v prihodnjih dneh naraslo, ker je v mestu Tabriz obsojenih na smrt šest tihotapcev.

V SZ izstrelili dva satelita

MOSKVA, 21. — Tiskovna agencija Tass je sporočila, da so v SZ izstrelili v vesolje satelit «Kozmos 321». «Kozmos 321» naj bi v vesolju izvršil nekaj znanstvenih raziskav, o katerih bo poročal na Zemljo, vendar ga potem ne bo mogoče spet usmeriti na naš planet.

Nekaj časa za tem sporočilom je od tiskovne agencije Tass prišla vest, da so v vesolje izstrelili tudi «Kozmos 322» in da naprave na obeh «Kozmosih» delujejo brezhibno.

Iz opazovalnice v Bochumu so sporočili, da je v SZ pristal satelit vrste «Kozmos». Po mnenju znanstvenikov v Bochumu, naj bi bil to «Kozmos 318».

PORTLAND, 21. — Bivši poverjenik za tisk umrlega predsednika Johna F. Kennedija Pierre Salinger je izjavil, da je senator Edward Kenendy izključil svoje kandidiranje na demokratski listi za predsedniške volitve leta 1972. Po Salingerjevih besedah, naj bi senator Kennedy tudi nikoli ne podpiral kakega načrta za svoje kandidiranje.

V LJUBLJANI

SEJEM «MODA 70» Z ELITNO MODNO REVIJO

Kot vsako leto v januarju je tudi letos ljubljansko razstavišče gostitelj tekstilnega sejma in modne revije. Tekstilni sejem prikazuje blago, konfekcijske izdelke, perilo in usnjeno galanterijo in na obiskovalca prav prijetno učinkuje z najbolj pohvaljenimi tovarnami kot so Tekstilindus, Prebold, Tekstina ter z vsakoletnimi novimi lepimi modeli naših tovarn pletenin. Žal so seveda razstavljeni tudi izdelki, ki že dolgo ne sodijo več na razstavo take vrste. V prihodnje jim želimo več uspeha, najboljšim pa poleg pohvale še želja, da bi se čim prej pojavili na domačem tržišču.

V festivalni dvorani na razstavišču pa je Center za sodobno oblačenje iz Ljubljane pripravil 2-krat dnevno modno revijo, najprej konfekcijo, zvečer pa še modele iz metrskega blaga. Strokovnjaki so revijo zelo ponvalno ocenili, vsak dan v tednu je bila razprodana, aplavz sicer zadržane publike pa navdušujoč.

Na letošnji reviji sem zopet prema sebi estetski užitek ali namen, temveč tudi uspešna sugestija prihajajočemu poletju.

dipl. cosm. pharm.
Manja Pečnik Vovkova

vzela ličenje manekenk. Pri ličenju je bistveno poudarjanje posameznih značilnosti in oblikovanje čim različnejših obrazov manekenk. Barva tena za obraz je svetla in dva tona temnejša za senčenje. Ličenje oči sem v večini risala v svetlih in svetlečih se pastelnih tonih, največ v modri in zeleni barvi. Akcent očem dajejo umetne trepalnice, ki so letos bistveno različne od do sedaj uporabljanih. Redkejše so in dajejo bolj naraven videz, pravilloma pa se lepijo na zgornjo in spodnjo veko. To daje očem zvezdast videz posebno še, ker mnogokrat dodajamo še s tušem narisane trepalnice med umetne Ustnice sem ličila v intenzivnejših in svetlih barvnih tonih, saj takšni še povečajo belino zob pri nasmehu in učinkujejo izredno zveže.

Na sliki je delovni posnetek z manekenko Mojco, eno najbolj uspešnih slovenskih manekenk.

Modeli oblek, ki jih nosijo manekenke so skrbno uglašeni na zadnje modne sugestije in tako je ličenje tudi temu laže podrejeno in celoten vtis skladnejši.

Prireditev Modne revije 70 je imela velik uspeh in je postala s svojo tradicionalnostjo prav potrebna mestu kot je Ljubljana. Na njej smo si ogledali modele, primerne za vsako dnevno priliko in tudi večerne kreacije. Videli smo modele, ki so uporabni za cesto in take, ki so izjemno ekskluzivni. Veliko navdušenje Ljubljančank, za katere vemo, kako se okusno oblačijo, kaže, da je revija ne le sa-

Bližnja rešitev vprašanja odškodnin v Kanalski dolini

DUNAJ, 21. — Avstrijski minister za zunanje zadeve Waldheim je izjavil predstavniku tiskovnega urada avstrijske «Ljudske stranke», da je bil v teku nedavnih pogajanj med Italijo in Avstrijo glede lastninskih problemov izven avstrijskih meja dosežen pomemben uspeh. Pri tem gre za poravnavo odkupnin zemljišč, ki so bila razlaščena in za ureditev teh vprašanj v Kanalski dolini. Avstrijski minister je izjavil, da je prišlo pri teh pogovorih s predstavniki italijanske vlade do znatnega zbližanja stališč obeh strank

Razprava o reformi zakonika o kazenskem postopku

RIM, 21. — V senatu se je pričela razprava o reformi zakonika o kazenskem postopku, ki ga je poslanska zbornica že odobrila maja lanskega leta. O osnutku je na seji za sodstvo senata poročal sen. Zuccalli (PSI). Kot je znano, ta reforma zanima v znatni meri tudi nas Slovence, saj stari fašistični zakonik vsebuje zloglasna člena, ki nam prepovedujeta uporabo materinščine pred sodnikom in v tej zvezi celo vsebujeta ostre kazni. V osnutku, ki ga je sprejela poslanska zbornica, je bil po znatni zaslugi slovenskega poslanca Škerka vnešen v tej zvezi bistveni popravek.

Trgovinska pogodba med Italijo in Bolgarijo

RIM, 21. — Danes so podpisali med Italijo in Bolgarijo petletno trgovinsko pogodbo. Pogodbo sta podpisala italijanski minister za zunanjo trgovino Misasi in bolgarski minister za zunanjo trgovino Avramov.

SLOVENIJA OD TEDNA DO TEDNA

Koroški literarni večer v ljubljanski Narodni galeriji

Seja komisije za idejna in kulturna vprašanja - 500-letnica vinogradništva na ljutomerskem področju

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 21. — V Narodni galeriji v Ljubljani je bil te dni literarni večer koroških pisateljev. Predstavili so se trije besedni ustvarjalci z onstran Karavank. Prozo je bral znani avstrijski pisatelj Lorenz Mack, ki je predsednik društva otroških pisateljev, poezijo pa sta brala Ingeborg Pacher in Walter Nowotny. Kot gostitelj je občinstvo in pisatelje pozdravil podpredsednik Društva slovenskih pisateljev Jaro Dolar; avstrijski generalni konzul v Ljubljani Riesenfield pa je v pozdravni besedi poudaril pomembnost tega kulturnega dogodka in ga označil kot prispevek h graditvi in krepitvi mostu med sosednjima deželama. V tem smislu je občinstvo najbolj toplo sprejelo odlomek iz romana Lorenza Mcka, ki je prebral poglavje iz svojega novega pripovednega dela, v katerem popisuje življenjsko usodo dveh koroških družin, nemške in slovenske, v burnih desetletjih od začetka stoletja do današnjih dni.

Razmere v osrednji slovenski kulturni ustanovi Slovenskem narodnem gledališču v Ljubljani so bile te dni predmet razprave na seji komisije za idejna in kulturna vprašanja centralnega komiteja ZKS. Na seji, na katero so povabili tudi mnoge vidne kulturne osebnosti Slovenije, je razprava tekla predvsem o konceptu ljubljanske Drame, ki ga je konec lanskega leta izdelal in predložil umetniškemu svetu v razpravo književnik Taras Kermauner kot eden izmed možnih kandidatov za novega ravnatelja Drame.

Na seji so ugotovili, da je predloženi koncept zelo široko zasnovan in da vsebuje vse potrebne prvine, ki naj omogočijo ozdravitev razmer v tej gledališki hiši, potem ko je vse njeno delovanje bilo že dalj časa v hudi notranji krizi. Umetniški koncept, ki ga je predložil Taras Kermauner, je po sodbi večine tak, da pomeni perspektivo za odpravo obstoječe krize. Odvisno bo seveda od tega, koliko bo gledališče pod novim vodstvom z večjim ali manjšim uspehom uresničilo programske zasnove, ki jih vsebuje koncept. Predvsem je v razpravi prevladalo mnenje, da je nujno potrebno utrditi umetniško in tudi organizacijsko plat v delovanju gledališča ter odpraviti vsa obstoječa notranja nasprotja, ki so spodjedala enotnost in učinkovitost umetniške ustvarjalne moči gledališča. Hkrati je komisija obljubila vso podporo novemu vodstvu pri uresničevanju sprejetih programskih smernic gledališča, ki naj pomenijo začetek preporoda te pomembne kulturne ustanove v Sloveniji.

* * *

Letos slavi, sicer brez hrupa, vinogradništvo na širšem ljutomerskem področju 500-letnico. Izpred 500 let obstajajo namreč zapiski, da so na teh prleških vinorodnih gričih pričeli gojiti žlahtno vinsko trto. V tej bogati in dolgi dobi je bilo za pridelovalce vina, ki so si sproti pridobivali ime in kvaliteto, precej predvidenih in nepredvidenih težav. Tudi razvoj vinogradništva v tej občini zadnja leta ni potekal brez problemov. Dvakratna toča ,ki je domala uničila ves pridelek in poškodovala trto, velike investicije v obnovo vinogradov, izgradnja sodobne vinske kleti in drugo so tisti mejniki, ki so v dobrem in slabem pogojevali razvoj družbenega in zasebnega vinogradništva.

Kljub težavam, ki so spremljale razvoj vinogradništva na ljutomerskem področju, so si pridobile številne vrste vina skorajda domovinsko pravico v nekaterih evropskih državah. Steklenice z napisom «Ljutomerčan» so postale pojem za kvaliteto. Med največjimi in najstarejšimi uvozniki ljutomerskih vin je Velika Britanija, v katero izvozijo letno preko podjetja Slovenjavino okrog 200 vagonov Ljutomerčana. Ravno ob začetku leta poteka 20 let odkar prodajajo ljutomerska vina na britanski trg.

Ob 20-letnici izvoza ljutomerskih vin: laškega rizlinga, belega burgundca, muškat silvanca in najstarejšega šipona, je odpotovala v London delegacija ljutomerske občine, ki jo vodi predsednik skupščine Ivan Šumag, v njej pa je tudi direktor vinogradniško-živinorejskega kombinata Ljutomer Jožko Slavič. Ljutomerčani se bodo v Londonu udeležili slovesnosti ob 20-letnici prodaje njihovih vin v Veliki Britaniji in slovesnosti ob 80-letnici njihovega zastopnika Feliksa Fälcherja, kateremu bodo podelili posebno priznanje ljutomerske občine.

D. K.

Filmska družba M.G.M je posnela nov glasbeni film «Zbogom Mr. Chips», v katerem nastopata v glavnih vlogah Petula Clark in Peter O'Toole, ki ju vidimo na sliki. Delo je režiral Herbert Ross, ki je že režiral glasbene vložke v filmu «Funny Girl» in koreografijo v «Dr. Dolittle», Petra O'Toola poznamo iz filmov «Lawrence Arabski», «Becket in njegov kralj», «Lord Jim» in drugih. Petula Clark je znana bolj kot popevkarica, vendar je še nastopala v nekaterih manj znanih filmih

NAZORNA PRIMERJAVA MED TOLMINSKO IN BENEŠKO SLOVENIJO

Vtem ko morajo delavci iz Beneške Slovenije daleč na delo, ostajajo ljudje na Tolminskem v bližini svojih domov

(Nadaljevanje in konec)

Res pa je, da na ozemlju Beneške Slovenije med dvema vojnama niso zgradili vojaški krogi nobenih vojašnic, ker je bila takrat meja nekje nad Bohinjem in Škofjo Loko. Ko se beneški Slovenci in Tolminci pomenkujejo med seboj in jih ti pobarajo, ali jim ni žal, da tudi po Nadiških dolinah ni «governo» sezidal vojašnic, da bi iz njih kak IRI ali kdorkoli napravil «fabrike», nejeverno odmajejo z glavo: «Kaj še, iz petih vojašnic bi napravili deset, vsaka kasarna bi imela še mlade. Saj vidite, kako je z vojaškimi služnostmi!» Zdaj pa je začudenje na strani Tolmincev, ki so jim Benečani komaj dopovedali, kaj je to — vojaška služnost.

Brez tovarn so jo Benečani morali mahniti v emigracijo, medtem ko so po Tolminskem leto za letom več ljudi spravili v svoje male tovarnice.

Dnevnega nihanja, «pendoliranja» imajo seveda Tolminci tudi nekaj, toda to nihalo, ta «pendola» pri njih zelo kratko niha. Pri tovarnah v Bovcu samo do Žage, ker je že blizu tovarna kred⌐ v Srpenici, nato niha do Loga pod Mangartom in do Čezsoče, pri kobariških industrijah do Breginja in Idrijskega, do Drežence in Vrsnega okoli v krogu, pri Tolminu po vaseh okoli Tolmina, pri Podbrdu dol po bližnji Baški grapi, pri Cerknem okoli po cerkljanskih vaseh, okoli Idrije pa vozijo delavski avtobusi v Idrijo od Črnega vrha pa do Cerknega in doli p odolini Idrijce. Tako bi v Beneški Sloveniji «pendolirali» okoli Špetra, Podbonesca, Sv. Lenarta in tako naprej okoli svojih krajev.

Nobeno «pendoliranje» ni prijetno, ko moraš zjutraj zgodaj vstati, prej kot drugi, in se peljati na delo in spet po delu se vozariti popoldne domov. Toda imamo, kot rečeno, dolgo in kratko «pendoliranje». Poprečno tolminsko «pendoliranje» traja od 20 minut do pol ure, poprečno «pendoliranje» Benečanov, tistih, ki so še ostali doma, do Manzana, konjunkturnega središča stolic in edinega resnega industrijskega zaposlovalca Benečanov, najmanj uro in še več iz vasi pod Kolovratom ali pa krajev visoko nad glavno Nadiško dolino.

Ker niso dobili slovenski Benečani po vojni nobene industrije, tudi ne take, ki malo zasluži, ki je torej slabo donosna, so se vrgli ali bolje nadaljevali z emigracijo, najprej slabo plačano francosko in belgijsko in še prekleto nevarno v rudnikih, potem zmerom boljšo, tako da dobijo zdaj drage švicarske franke in še dražje nemške marke. Kakšna bi morala biti sedaj tovarna nekje blizu v Beneški Sloveniji: ali v Čedadu ali v Huminu ali pa celo v Špetru? Z markami in švicarskimi franki plačani emigranti bi morali dobiti doma v bližini precej nad sto tisoč lir. Ne le da ni takih tovarn s tako plačo zlizu slovenskih beneških vasi, ni niti blizu tovarn s slabo plačo. Ko bodo zgradili v eni izmed 10 emigrantskih con blizu doma tovarne tudi s slabšo plačo, potem bo mogoče zadrževati doma vsaj nekatere mlajše letnike, ki čakajo ali še doraščajo za emigracijo.

Na Tolminskem so po tovarnah nekoliko slabše plače kot so v notranjosti Slovenije, kjer ima industrija že tradicijo. Toda vendar so te tolminske tovarne s skromnimi dohodki, doslej v povojnih letih, zadrževale masovno emigriranje, ker so jim tovarne tako rekoč na domačem pragu za tretjim ovinkom. S pendoliranjem ne izgubijo dosti časa. Pač pa se je Tolminska selila s hribov v dolino. V dolini se vrstijo stotine hišic hribovskih delavcev okoli Bovca, Kobarida in drugih malih industrijskih centrov, se pa praznijo vasi po hribih, ker ne marajo delavci niti kratkega dnevnega vozarjenja v delavskih avtobusih nitne trdega hribovskega kmečkega dela, ki ne prinese niti petine slabe industrijske plače. Tolminska središča po dolini so mala mesteca s stotinami novih hišic delavcev in uslužbencev, medtem ko so glavni centri po Beneški Sloveniji samo skupine hiš s trgovinami, gostilnami in redkimi domačimi kmeti, kjer nima hribovski Benečan kaj iskati.

Tolminska ohranja velik del svojega prebivalstva koncentriranega okoli industrijskih centrov. Seveda pa izgublja deloma svoje strokovne kadre, ki se zaposlijo v večjih industrijskih centrih Jugoslavije.

Tolminska in pa Beneška Slovenija imata obe precej šol, obe sedaj predvsem osemletno obvezno šolanje, toda Tolminska ima tudi višje srednje šole, medtem ko ima Beneška Slovenija le nižjo srednjo šolo. Kajpada ima Tolminska s šolami v lastnem slovenskem materinem jeziku velikansko prednost, ker se lažje in temeljiteje uči in je zato šolska in odrasla mladina zaradi tega samozavestnejša v življenju, brez manjvrednostnega občutka.

Nad dvajset povojnih let množičnega izseljevanja beneških Slovencev po širnem svetu izven italijanske države razbija družine ali pa tudi onemogoča ustvarjanje novih družin, ker gredo slovenske benečanske ženske svojo pot v emigracijo, tako da so sovaščani ali rojaki raztepeni daleč po svetu.

Ekzistenčni problem v hribovski stoodstotni emigrantski Beneški Sloveniji je ustvariti v neposredni bližini industrije s kratkim premerom «pendoliranja», ki bi zaposlile doma delovno silo v industriji. Le tako bi bilo mogoče hribovske kmečke ljudi zadržati bliže doma in s tem tudi dobiti še koga od mladih za kmetijstvo.

ALBERT REJEC

V soboto zvečer bodo v Prosvetnem domu na Opčinah kot gostje domačega p.d. «Tabor» gostovali prosvetarji iz Idrije in sicer skupina tamkajšnjega Dramatičnega društva. — Na sporedu bo Sartrovo delo «Nepokopani mrtveci».

Slikar Veno Pilon in njegov «orakelj»

Odkar se je vrnil iz Pariza v svoj domači kraj, je slikar Veno Pilon spet najbolj popularni prebivalec Ajdovščine. Sedemdeset jih ima že mojster in čez, toda miru ne pozna. Njegovo stanovanje je pravcati likovni laboratorij. Kot pravi mediteranec pa se Pilon zateka vanj le v slabem vremenu, ponoči in kadar nabira zdravje. Sicer pa je prisoten povsod, kjer je živo, kjer se kaj dogaja. Neumorno spremlja tudi vesti iz sveta, kjer je bil še pred nedavnim tudi sam fizično prisoten.

Ko je živel v Parizu, je mojster Pilon slikal, izdeloval grafike, fotografiral znamenite osebnosti in neumorno razpravljal. Tako kot v mali Ajdovščini, je bil v kulturnih krogih vsaj na široko poznan tudi v velikem Parizu. Samo po sebi je umevno, da se je poznal in je vzdrževal stike z najpomembnejšimi tamkaj živečimi umetniki. Nanje je nemalokdaj naslovil tudi marsikateri epigram. Teh se je sčasoma nabralo toliko, da je pričel misliti na samostojno knjižno izdajo, posvečeno umetnikom tako imenovane pariške šole. Ker pa je pričela ta šola izgubljati na pomenu, je prvotno zamisel razširil na prikaz slikarstva našega stoletja. Vendar na prav poseben prikaz, v katerem bi pripovedoval z vprašanji, z nekakšnimi likovnimi ugankami. Šele kasneje se je izkazalo, da zamisel ni popolnoma originalna.

Tako je prišlo do nastanka francoske izdaje Pilonovega «Oraklja», ki ima v originalu naslov «L'oracle des peintres». Knjiga je izšla v nakladi 500 izvodov in je vzbudila v Parizu mnogo zanimanja. Mnogi v ugankah predstavljeni slikarji so se oglasili avtorju s pismi, nekateri so mu darovali tudi svoja dela. Tako je bilo v Parizu.

V Ajdovščini se je znašel Veno Pilon sredi okolja, v katerem je kulturna akcija mnogo težja, akcija takšne vrste, kot je izdaja likovne knjige za sladokusce pa domala nemogoča. Toda tudi v razmerah, ki bi bile za druge nesprejemljive, Pilon ni odnehal. Zamislil si je slovensko inačico svojih likovnih ugank in po dveh letih dela z mnogimi prekinitvami mu je naposled uspelo. Te dni se širijo med slovenske ljubitelje likovne umetnosti drobne knjižice ležečega formata z naslovom Veno Pilon, ORAKELJ SLIKARJEV.

Veno Pilon

Slovenski Pilonov Orakelj pripoveduje v obliki ugank o 76 pariških slikarjih, o 11 kiparjih in 4 grafikih. V tem delu knjige je naslovom V pariških tokovih *je Pilon v primerjavi s francosko izdajo, v katero je zajel 130 slikarjev, predstavil manj slikarjev — ne povprašuje po pri nas manj znanih — zato pa je dodal nekaj kiparjev in grafikov. V drugem delu z naslovom* Domači preilvi *iz realizma v impresionizem pa je dodal uganke osmih, slovenskih slikarjev od Antona Ažbeta do Matije Jame. Medtem ko so verzi v prvem delu knjige avtorjevi lastni prevodi iz francoskega originala, so uganke po slovenskih avtorjih originalno slovenske.*

Vsakemu umetniku (v Oraklju jih je skupaj 100) je posvečena posebna stran, ki ji je Veno Pilon crko za črko sam vrezal v linolej. Na nekaj mestih je dodal kompozicije iz značilnih likovnih prvin, ki označujejo neko dobo ali neko smer. Deloma je knjižico tudi ročno obarval. Slovenski orakelj je izšel v 50 oštevilčenih izvodih in nemogoče je. dobiti ga v prosti prodaji. Treba je v Ajdovščino in povprašati po mojstru. Ta je svojo knjižico sam založil.

Beseda «orakelj» pomeni prerokovanje. Vendar pa ne kar običajno prerokovanje, kot smo ga vajeni iz kavne usedline ali kart. Gre za zapleteno formulo, iz katere moremo razbrati več pomenov in med temi moramo šele izbrati pravega. Tako je potrebno razreševati tudi Pilonove likovne uganke, ki niso manj zavite in varljive kot pitijska prerokovanja. Naj za poizkušnjo izmed takšnih ugank citiramo: «Mojster čarodej kubizma, figuralike abstraktov, Jan treh profilov, Favn na Kentavru, pika do smrti zbada bika.» (op.: vejice označujejo vrstice in smo jih vstavili ob prepisu; kubistično pesništvo ne pozna vejic!). Naši bralci bodo tokrat brez sugestivne Pilonove grafike lahko uganili, kdo je skrit v teh verzih. Nihče drug kot Pablo Picasso.

Naslov «Orakelj» pa bi ne bil upravičen že s samo zapletenostjo ugank. Kajti Pilonove uganke so hkrati tudi prerokovanja. O tem nam njihov avtor sam takole pripoveduje:

«Kakor je orakelj prerokovanje v obliki ugank, tako so tudi moje uganke prerokovanje. V njih mi je šlo zlasti za to, da prikažem, kako se je umetnost našega stoletja iztirila iz humanosti, kako je pristala v znanosti in tehniki in poslej v njej ni več stabilnosti, pričela pa je odkrivati nove svetove. Iz moje knjižice bo vsakdo dobil to, kar bo vanjo sam vložil. Kljub pravilni rešitvi ugank pa ne bo uganka umetnosti nič manjša. Toda vsaj bolje se bomo zavedali te večne nedoumljenosti.»

Z izdajo Oraklja pa se nemirni iskalec Veno Pilon še ni umiril. Medtem ko gre njegova knjižica med redke poznavalce in ljubitelje tovrstne kulturne komunikacije, pa že razmišlja o posegu v množično likovno kulturo. Menda ne bomo izdali nikakršne skrivnosti, če zapišemo, da bi v svojem naslednjem delu Pilon rad prikazal panoramo svoje Ajdovščine. To bo nekakšen prikaz njegovega domačega kraja, vendar ne prikaz na način razglednic, marveč drugačen,.. Kakšen? No, to bomo šele videli. To ni zapisano v nobenem oraklju, kajti ideja šele zori.

SaS

MIHAILO MARIĆ:

Kralj Peter in begunska vlada

Založniški zavod Borec nam je posredoval knjigo, ki jo bodo z zanimanjem jemali v roke vsi naši ljudje. Tako starejši, ki so doživljali propad stare Jugoslavije in vojno, kakor tudi mladi, ki tega niso doživljali, pa bodo zdaj imeli priložnost, da o tem zvedo kaj več. Gre za knjigo, ki jo je pod naslovom «Kralj Peter in begunska vlada» napisal beograjski publicist Mihailo Marić. Tega avtorja pa poznamo tudi pri nas, saj je v slovenščini že izšla njegova zanimiva knjiga o znamenitem sovjetskem vohunu Sorgeju. Marić je napisal več del. Knjigo o usodi in delovanju jugoslovanske begunske vlade in kralja Petra pa nekaj časa po originalni izdaji zdaj dobivamo izpopolnjeno tudi v slovenščini. Ker je ta knjiga izredno zanimivo in privlačno napisana, samo to na je tudi namen take publikacije, bo brez posebnega priporočila pritegovala tudi slovenske bralce.

Mihailo Marić pripoveduje v svojem delu o dejavnosti jugoslovanskih politikov-beguncev v Londonu, v letih druge svetovne vojne. Pravzaprav ne zajema vseh štirih let vojne, temveč le od leta 1943. Svojo pripoved začenja z napadom Nemčije na Jugoslavijo, aprila 1941, z begom politikov in nekaterih vojakov v tujino, zaključuje pa s časom neposredno po drugem zasedanju AVNOJ, o katerega sklepih so zvedeli emigrantski politiki v Kairu in s katerimi se zaključuje eno obdobje novejše jugoslovanske zgodovine. Takrat so namreč tudi Angleži spregledali vlogo Draže Mihajlovića, ki je bil vojni minister v begunski vladi v Londonu, in sklenili, da mu odrečejo pomoč ter odpokličejo od njega vojaško misijo. Seveda je med tema mejnikoma poteklo precej časa, dogodilo pa se je tudi marsikaj usodnega. O vsem tem pripoveduje Marić v svoji knjigi, ki je seveda razdeljena na več delov in vrsto poglavij.

Svojo pripoved začenja Marić pravzaprav s koncem, s tistim usodnim decembrom, ko so leta 1943 emigrantski politiki zvedeli za odločilne sklepe o novi Jugoslaviji v Jajcu in ko je kralj Peter nezadovoljen z angleško politiko, zaupajoč v Mihajlovića, hotel pobegniti k njemu na ozemlje pod nemško zaščito. Potem je šele v naslednjem razdelku knjige govor o letu 1941, o napadu Nemcev in begu politikov, generalov in njihovih svojcev iz države. Nato je prikazano delovanje vlade in kralja Petra v Londonu in Kairu z nazornim prikazom vseh kriz in težav. ki so pretresali vlado v emigraciji. Pisec je podrobno prikazal spore, ki so se še iz domovine vlekli tudi v emigracijo in ki so posamezne ministre ovirali pri resnejšem delu.

Prikazal je, kako je vsak vlekel na svojo stran, kako pa so vsi skrbeli predvsem zase in za svoje udobje, kako so razmetavali denar in pred Nemci rešeno zlato državnega zaklada, kako so z denarjem podpirali ne samo četnike, temveč z okupatorjem sodelujoče slovenske in hrvaške politične predstavnike, ki so ostali v domovini. Vmes je seveda prikazano brezskrbno življenje mladega kralja, ki se je pod vplivom svoje okolice vse bolj izneverjal svoji domovini, se zabaval in ženil. Skratka, gre za prikaz delovanja politikov, vojakov in kralja v času vojne v Londonu in Kairu, njihovih političnih spletk in mahinacij, ki so vodile do izdajstva.

Marićeva knjiga je napisana predvsem izredno zanimivo, ker avtor zavestno zna doseči efekt pri bralcu. Pisec je uporabil bogato gradivo, predvsem razno memoarsko literaturo (Churchill, Eden, kralj Peter), izdano v knjigah, pa tudi številne izjave, ki so mu jih dali bodisi razni vojaki ali politiki, med vojno živeči v tujini. Tako je nastalo prepričljivo napisano dokumentarno delo, ki nas pritegne. Ponekod so sicer izražene le domneve in avtor nima v rokah trdnejših dokazov, vendar je tudi v teh poglavjih v svojih hipotezah prepričljiv. Bralca bo knjiga zadovoljila in bo zato v celoti dosegla svoj namen zlasti, ker ne gre za znanstveno delo. Za slovensko izdajo je pisec knjigo dopolnil s podrobnejšim prikazom dela slovenskih političnih predstavnikov tako da je knjiga za slovenske bralce še toliko bolj privlačna.

Sl. Ru.

IZUM TEHNIKA JUGOSLOVANSKEGA ATOMSKEGA CENTRA

Nas bo PNPN rešil tragedij ki jih povzročajo potresi?

Razmeroma preprosta naprava bi opozorila na nevarnost

Ko se je pred meseci govorilo o katastrofalnem potresu v Banjaluki, se je večkrat omenjal ljubljanski observatorij, od koder so v vsej naglici sporočili v bosansko središče, da sledi drugi, hujši potresni sunek in da naj bodo zato ljudje raje zunaj, na prostem, ne pa v domovih, še najmanj pa v kinematografskih in drugih dvoranah. In resnici na ljubo je banjaluški sicer katastrofalni potres zahteval razmeroma malo človeških žrtev. Kako je ljubljanski observatorij vedel ali vsaj slutil, da bo sledil hujši potresni sunek, so ob času obrazložili s tako imenovanim stopnjevanjem moči sunkov. Danes pa bomo spregovorili o nečem drugem, kar pa je v tesni zvezi z ljubljanskim opozorilom. Gre namreč za izum beograjskega tehnika, za izum, ki bi mogel pomagati pri takšnih katastrofah, bolje povedano bi pri katastrofah mogel preprečiti tragične posledice.

Bela Kovač je tehnik, ki se z novatorstvom ne srečuje prvič. Zaposlen je v jugoslovanskem atomskem središču Vinči, o njem pa se je govorilo že na mednarodnih zasedanjih, kjer so se sestajali izumitelji. V Bruslju, kjer so se pred petimi leti sestali iznajditelji, je bil Kovač počaščen kar z dvema visokima priznanjema: dobil je zlato in srebrno kolajno za svoj izum, kako zavarovati civilno prebivalstvo pred žarčenji.

Kovač je izumil tudi napravo PNPN.

Kaj je aparat PNPN? To je naprava, s katero merimo temperaturo zraka in vode. Sicer ima človek aparate za merjenje toplote vode in zraka že dolgo, toda Kovačev PNPN je nekaj posebnega. In bo morda mogel služiti še nečemu večjemu.

Začelo se je pred kakimi desetimi leti. Kovač je tedaj imel nalogo, da vsak četrt ure izmeri žarčenje nekega vira atomskih žarkov. Zato je moral vsakih 15 minut k temu «izviru žarkov», ki pa je bil zunaj, na prostem. In Kovaču ni bilo prijetno v hudem mrazu vsakih 15 minut iz tople sobe. Da bi si olajšal delo, je pri «izviru žarkov» postavil Geigerjev števec, ki ga je prej priključil na telefonsko linijo, in vsakih 15 minut je enostavno zavrtel telefonsko številko «izvora» in telefonska slušalka mu je posredovala povsem določene šume, ki jih Geigerjev števec daje v zvezi z močjo žarčenja.

Iznajdljivost Bele Kovača smo sicer poenostavili, da bi bil princip bolj razumljiv, kajti vso to napravico je Bela Kovač še izpopolnil z dodatnimi priključki, toda merjenja, ki jih beleži «skaler», niso le zanesljiva, pač pa povsem točna.

Deloma na istem principu, pa čeprav z drugačnimi priključki, temelji tudi naprava, s katero se more meriti temperatura zraka ali vode na velike razdalje, seveda s pomočjo telefona. In to je že omenjeni PNPN.

Kovačev izum bi mogli izkoristiti v meteorološki službi, posebno v odročnih krajih, kamor ne moremo ob vsaki uri ali kjer morajo živeti ljudje, ki so po tedne in mesece odrezani od sveta, da bi ostali svet mogel vsaj približno vedeti, kakšno bo vreme čez dan dva, ali kvečjemu čez teden.

Naprava je zelo enostavna: transistor vrste trisistor je zelo občutljiv na temperaturo. Vsako tudi najmanjšo spremembo temperature takoj zazna. In to posebnost tega transistorja je Kovač izkoristil in klasične naprave za merjenje toplote zraka ali vode «opremil» še s trisistorjem. Seveda je vse skupaj povezal s telefonom, kajti na tej osnovi je začel tudi v Vinči, da mu ni bilo treba vsakih 15 minut na mraz.

Sedaj, ko vemo, v čem je ta aparat, že omenjeni PNPN, ki smo ga seveda do skrajnosti poenostavili, moramo preiti k osnovnemu vprašanju, kako naj ta naprava služi preprečevanju tragedij, ki nastajajo ob potresih. Že zdavnaj je znano, da so področja, kjer je veliko vročih vrelcev, potresno nevarna. Pred nekaj leti pa so sovjetski strokovnjaki ugotovili, da voda teh vrelcev nekaj časa pred potresom postane bolj vroča. Mimogrede povedano, so tudi v bosenskem središču ugotovili, da je voda tamkajšnjih vrelcev tik pred potresom postala toplejša. Če drži, da toplejša voda naznanja bližnji potres, in če imamo na razpolago napravo, ki zazna sleherno spremembo v temperaturi zraka in vode, čemu bi tega ne povezali in dobili iz tega pravočasno opozorilo. Sicer je res, da nam ta aparat ne more pomagati proti potresu, toda že to, da nas na nevarnost opozori, veliko pomeni, kajti zrušila se bodo naselja, tudi mesta, toda ljudje se bodo rešili. Katastrofe, ki so terjale na desettisoče, celo na stotisoče mrtvih, niso ostale v zgodovini zato, ker se je bilo tedaj zrušilo mesto, pač pa zato, ker je pod ruševinami ostalo toliko življenj.

Seveda s tem ni rečeno, da je nevarnost potresa odstranjena. Naprava, o kateri govorimo, more, kot je jasno, služiti v krajih, ki so potresno nevarni in koder imamo vrelce, oziroma toplice. V takih krajih moremo namestiti naprave, ki si jih je omislil Kovač in jih vse povezati z neko centralo in človek, ki bi tu dežural, bi točno vedel, kje grozi nevarnost potresa.

Do tu smo na kratko prikazali, kako in na kakšnih principih deluje izum, ki si ga je omislil Bela Kovač. Da bo zadeva bolj jasna, bomo dodali, da ne gre za izum, ki bi ga bili že odobrili in sprejeli za povsem zanesljivega. Toda načelnik za elektroniko pri atomskem inštitutu v Vinči prof. Branimir Lalić meni: «Logično je, da se ideja našega tovariša mora izkoristiti za dobivanje znakov o premikanju tal. Idejo je treba še preizkusiti, da bi dobila znanstveno potrdilo. V to bi se morali vključiti tudi strokovnjaki za potrese, geologi, hidrologi in drugi. Vsekakor podpiramo izum Bele Kovača in radi bi, da bi se njegov izum izkazal tudi v praksi».

Srbski strokovnjak Lalić prav gotovo ni mislil, da naj bi se Kovačev izum izkazal v kakem novem potresu, saj jih imajo v Jugoslaviji zadnja leta že preveč, toda čemu bi izum, ki smo ga pravkar prikazali, ne uspel?

ZDRAVJU ZELO NEVAREN PREPARAT?

«Tableta» ponovno na zatožni klopi

Laboratorijske preiskave baje dokazujejo, da uživanje tablete vodi v hudo bolezen

Washington, 21. — Čeprav bi bilo bolj zaželeno, da bi razna sredstva proti spočetju, predvsem tako imenovane «tablete» uporabljali v siromašnih in nerazvitih deželah, kjer prirodno naraščanje prebivalstva hitreje napreduje od ekonomskega razvoja, se dogaja prav narobe, da je «tableta» v nerazvitem svetu bolj malo znana, ponekod pa celo sploh neznana, v razvitem svetu pa, kjer problem prehrane niti ne obstaja, prehaja «tableta» v redno prakso. Zato ni nič čudnega, da sleherna vest o «tableti» vzbudi v razvitem ali tako imenovanem civiliziranem svetu splošno zanimanje.

Pogosto pa prihajajo v zvezi s «tableto» tudi zaskrbljujoče vesti. Ena teh vesti je prav te dni na dnevnem redu. Gre za «tableto», ki se pod tremi različnimi imeni, pa čeprav v isti sestavi, razpečava in uživa na Angleškem, v Franciji in v Mehiki. Gre za «tableto», ki se na Angleškem razpečava pod imenom «Normenon», v Franciji je «Nacenyl», v Mehiki pa «Retex» in te tri tablete so po ugotovitvah britanskega «Syntex» laboratorija zdravju škodljive, celo kancerogene, to se pravi, da prinašajo rakasto obolenje. Kakor poročajo agencije, so ustrezne poskuse s temi rezultati napravili na psih in na drugih živalih.

Značilno je pri tem dejstvo, da teh tablet niso nikoli smeli uvažati v ZDA, kajti ameriški zavod za kontrolo zdravil in prehrambenega blaga (FDA) je razpečavanje in uvoz teh tablet prepovedal.

Angleške zdravstvene oblasti so takoj ukazale začeti raziskavo, da bi se ugotovila učinkovitost «tablete» in, seveda, njene druge lastnosti, med drugim tudi ta, ali nima tako imenovanih «stranskih posledic», ki jih kažejo številni preparati. «Tableto» proizvaja ena najbolj znanih farmacevtskih tovarn na Angleškem, ki se ukvarja prvenstveno s hormonskimi preparati. Komisija, ki je izpeljala to raziskavo, in sicer «Dunlop Commitee» je tudi prišla do sklepa, da zdravilo, o katerem je govor, predstavlja nevarnost — raka.

Izvedenci kalifornijskega laboratorija so se sestali s predstavniki britanskih, francoskih in mehiških zdravstvenih oblasti, da bi proučili možnost in način, kako potegniti iz prometa tako imenovano «mini-tableto». Direktor britanskega podjetja «Syntex» David Moreau je rekel, da so pri njih proučili sleherni izsledek, sleherno dokumentacijo o ugotovitvah, do katerih je prišla raziskovalna komisija in da je družba pripravljena upoštevati sleherni nasvet te komisije, seveda glede ohranitve ali umika «tablete» iz prodaje.

Tableta, ki jo na Angleškem, v Franciji in v Mehiki razpečavajo pod tremi različnimi imeni, kot kaže, vsebuje neki sintetični hormon, ki s svojo dejavnostjo prekine možnost spočetja pri ženski. Poleg tega elementa vsebuje ta «tableta» tudi neki ženski hormon, za katerega pa večina strokovnjakov meni, da je kancerogen, da torej zna povzročiti rakasto obolenje. In zaradi tega menijo, da je ta «mini-tableta» za zdravje nevarna..

V laboratorijih so namreč ugotovili, da prinaša psom in drugim poskusnim živalim nevarno bolezen. Celo samo britansko podjetje, ki to sredstvo proti spočetju proizvaja, priznava, da je «tableta» povzročila «kancerozna področja» ne samo na psih, pač pa tudi na opicah. In prav to je tisto, kar je vzbudilo med množicami največ preplaha, kajti znano je, da je organizem opice v marsičem podoben ali zelo blizu človeškemu organizmu.

V raznih poskusnih centrih družbe «Syntex» so «tableto», o kateri je govor, preizkusili na približno 4.000 ženskah. Rezultati niso bili preveč prepričljivi. Zato so s poskusi prenehali, da bi ne privedli do negativnih posledic drugega značaja. In resnično je «tableta» iz podjetja «Syntex» ime la povsem drugačne posledice pri ženskah z motnjami v meni. Vse kaže, da s to «tableto» marsikaj ni v redu. Zato je tembolj razumljiva in upravičena previdnost ameriške ustanove za kontrolo na zdravilih in hrano, že omenjena «FDA», ki je priporočila ameriškim zdravnikom, naj bodo skrajno previdni pri predpisovanju «tablet» svojim klientkam. Charles C. Edward, član vodstva «FDA», je pred nedavnim naslovil pismo 381.000 ameriškim zdravnikom, ki imajo zasebno prakso, ali delujejo v bolnišnicah, in v tem pismu med drugim beremo, da iz poskusov, ki so jih napravili v ZDA, izhaja, da obstaja med uporabo «tablet» ter med motnjami v krvnem obtoku neka zveza. Ameriški zavod za kontrolo nad zdravili pa je poudaril tudi utemeljenost rezultatov, do katerih je prišla britanska preiskava. Med negativnimi posledicami «tablete», o kateri je govor, so tudi motnje na jetrih.

Kaže pa, da ne velja to le za «tableto», ki je na zatožni klopi, pač pa za mnoge tablete te vrste. Demokratski senator McIntyre je pred nedavnim javno obtožil ameriškega ministra za zdravstvo Roberta Fincha, da skriva pred javnostjo nevarnosti, ki jih predstavljajo «tablete». Senator je bil glede tega zelo zelo oster, češ da so Finchova zagotovila v popolnem nasprotju z znanstvenimi izsledki. Skratka, polemika o tem tako pomembnem in v civiliziranem svetu že tako razširjenem farmacevtskem pripomočku je zelo ostra in ne vemo, kako se bo končala.

PREJELI SMO

Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani — 1919-1969 — Ljubljana, 1969.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne odtegujte se obveznostim, čeprav niso simpatične. V čustvenih zadevah bo več sreče kot doslej.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Sreča vam je naklonjena in v sedanjih razmerah tudi potrebna. Ne delajte si pa utvar glede neke osebe.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Prepričali se boste o zvestobi nekega svojega družabnika. Odločno se postavite po robu vsem, ki vas skušajo blatiti.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Povsem slučajno boste zaigrali vlogo razsodnika v sporu med dvema prijateljema. Družina naj vam bo pred prijatelji.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Izkoristite odlične možnosti, ki se vam nudijo v poslovanju. Srečanje s starim, dobrim prijateljem.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Nadaljujte z zaupanjem po poti, ki ste po njej hodili. **Ne bodite nevljudni**

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Danes boste imeli posebno srečo v poslovnih pobudah. Poravnali boste spor z nekim sosedom.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Vaši odnosi s sodelavci se bodo izboljšali. Dober prijatelj vas bo presenetil z lepim darilom.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Utrujenost in razočaranje vam bosta danes v veliko napoto pri delu. Ne prepuščajte se povsem svojim čustvom.

KOZOROG (od 22.12.) do 20.1.) Preden boste prejeli neko priznanje, boste morali prestati še neko preizkušnjo. Lep večer s prijatelji.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Okoliščine vam bodo bolj naklonjene kot v preteklosti. Ne zapravljajte po nepotrebnem svojega denarja.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V svojem delu se vselej odločite za najenostavnejše rešitve. Pazite se pred vremenskimi spremembami.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 22. JANUARJA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.00 Družinski obzornik; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Orkester Safred; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Umetnik in občinstvo; 19.10 Pisani balončki; 19.40 Motivi, ki vam ugajajo; 20.00 Šport; 20.35 A. Valdarmini: «Nekega ponedeljka leta '43.»; 21.30 Orkester; 21.55 Skladbe davnih dob.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Puccini: «Suor Angelica» — drugo dejanje; 16.20 Juke box.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Barok v glasbi; 9.30 Pisana glasba; 10.15 Prisluhnimo jim skupaj; 10.45 Poje Polidori; 11.00 Harmonikar Montes in njegov ansambel; 11.30 Romantične skladbe za orkester; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Popotovanja; 15.30 Glasba po željah; 16.20 Orkester Alpert; 16.30 Primorski glasbeniki; 17.10 Vesela glasba; 17.30 Operna glasba; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba; 22.35 Nočni motivi.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.00 Pisan glasbeni spored; 12.10 Kontrapunkt; 12.38 Iz dneva v dan; 13.15 Radijske kronike; 14.16 Za prijetno popoldne; 16.00 Spored za najmlajše; 16.20 Program za mladino; 18.20 Nove plošče; 19.05 Pisana glasba; 19.30 Luna park; 20.15 Operetna glasba; 21.00 Wagnerjeve skladbe; 22.10 Plošče in skeči.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti; 9.00 Pisan spored; 10.00 Radijska prireditev; 10.15 Poje Mino Reitano; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Srečanje z Auro d'Angelo; 13.00 Srečanje s Fellinijem; 14 00 in 16.50 Kako in zakaj?; 15.03 Poljudna enciklopedija; 17.35 Enotni razred; 17.55 Glasbeni aperitiv; 20.10 Glasbeno tekmovanje; 21.00 Kronike Juga; 21.30 Folklora v salonu; 22.43 Radijska prireditev.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.40 Klavirske skladbe, 12.20 Pianist A. Rubinstein; 14.00 Sopranistki C. Nelis in A. Stella; 15.30 Sofijski kvartet; 16.10 Sodobna ital. glasba; 17.10 Francoščina; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.45 P. Corneille: El Cid; 10.40 Orkester Nelson; 21.30 Gluck: Paris in Helena.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 8.45 Podoba in glasba; 9.45 Sodobna ital. glasba; 10.20 Klavirske skladbe; 12.00 Izven programa; 12.30 Portret avtorja; 13.00 Mozartov Kvintet op. 581; 13.30 Na sporedu sta Bossi in Beretti.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13 00, 15.00, 19.30 Poročila; 6 50 Na današnji dan; 7.45 Inform. oddaja; 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Nina na Ceylonu; 9.35 Lahka glasba jug. avtorjev; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Tartini: Koncert za violončelo in orkester; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Čez polja in potoke; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 «Pesem iz mladih grl»; 14.25 Plesni orkester RTV; 14.40 Lirika za otroke: «Mehurčki»; 15.40 Komorni zbor RTV; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Četrtkovo glasbeno popoldne; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Morda vam bo všeč»; 18.45 Znanstveniki pred mikrofonom; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel M. Sepeta; 20.00 Večer domačih pesmi; 21.00 Artur Adamov: Profesor Taranne; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 J. Gregorc, M. Vodopivec, V. Levec, Z. Ciglič; 23.05 P. Tandori: Pesmi; 23.15 Iz albuma izvajalcev jazza; 23.40 Zabavna glasba.

ITAL. TELEVIZIJA

.30 Šola; 12.30 Človek in zemlja; 13.00 O potrošnji v Italiji; 13.30 Dnevnik; 15.00 Ponovitev šole; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Turnus C; 19.15 Poljudna znanost; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik. 21.00 «Coralba»; 22.00 Sindikati v Evropi; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Nemščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Luciano Tajoli; 22.10 Znanost in tehnika.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.35 Poročila; 15.15 Slalom za moške; 17.45 Veseli tobogan; 18.15 Obzornik; 18.30 Človek — film; 19.00 Mozaik; 19.05 Tema tedna; 19.20 Zabava vas Jerry Lewis; 20.35 P. M. Dostojevski: Bratje Karamazovi; 21.25 Delovni kolektivi, mecenstvo, kultura; 22.10 Shenandoah — film.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 4, najnižja 0,6, ob 19. uri 0,7 stop., zračni tlak 1018,6 narašča, veter 18 km/h severovzhodnik, sunki burje 36 km/h, vlaga 49 odst., nebo jasno, morje razburkano, temperatura morja 9,7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 22. januarja
VIKTOR
Sonce vzide ob 7.37 in zatone 16.56 — Dolžina dneva 9.19 — Luna vzide ob 16.45 in zatone ob
Jutri, PETEK, 23. januarja
RAJKO

PRED PETKOVO SEJO OBČINSKEGA SVETA

Podpisani sporazum v ocenah vodstev strank leve sredine

Sestanek načelnikov svetovalskih skupin s Spaccinijem za določitev dnevnega reda prihodnjih sej občinskega sveta

Po podpisu sporazuma o obnovitvi sodelovanja v okviru levosredinske koalicije v tržaški občinski upravi se vodstva strank pripravljajo na petkovo sejo občinskega sveta, na kateri bo župan inž. Marcello Spaccini poročal o programskem delu sklenjenega sporazuma in se bo verjetno o tem razživela razprava. Prave politične ocene vseh strank, ki so predstavljene v tržaškem občinskem svetu, bodo izražene šele tedaj. Za sedaj so sporazum ocenila le vodstva strank.

Glede dnevnega reda sej tržaškega občinskega sveta po zimski prekinitvi dela, so se včeraj sestali v mestni hiši načelniki svetovalskih skupin in pod predsedstvom župana sklenili, da bo slednji poročal o sklenjenem sporazumu in ga orisal. V nadaljevanju seje bo župan ocenil do sedaj opravljeno delo v okviru petletnega občinskega načrta, na kar bo odbornik Verza orisal proračun za leto 1970. Razprava o vsem tem se bo začela na naslednji seji, ki bo 30. januarja. Od tega dne dalje bodo seje občinskega sveta dvakrat tedensko, da se omogoči vsem zainteresiranim svetovalcem poseg v diskusijo, za katero menijo načelniki skupin, da bo zaključena do 20. februarja.

V nadaljevanju seje so načelniki svetovalskih skupin proučili tudi imenovanja v gradbeno in urbanistično komisijo.

Sklenjene sporazume je ocenil tajnik tržaške KD Coloni kot akt, ki bo dal novega elana levosredinski formuli, ob srečanju vseh petih sestavin na napredni politični platformi.

Pri tem je tajnik KD podčrtal važnost tistega dela sporazuma, v katerem je govor o obvezi, da se bo tržaška občinska uprava občasno posvetovala s sindikalnimi organizacijami o največjih mestnih vprašanjih. Ohranjen bo, je dejal, tudi odnos do opozicije, ki je v občinskem svetu že obrodil sadove. Veliko važnost je Coloni pripisal tudi obnovitvi in potrditvi obveznosti za «demokratično politiko do slovenske manjšine».

Za PSU je podpis sporazuma dokazal, da ne obstajajo alternative levosredinskemu sodelovanju in izrekel upanje, da bo v kratkem do podobnega sporazuma prišlo tudi na vladni ravni.

Socialistično vodstvo se je v svoji oceni sklicevalo na resolucijo večine v PSI, ki sodi, da je sporazum pozitiven, «ker sprejema socialistični predlog glede novega odnosa tržaške občinske uprave do mestnega prebivalstva in v prvi vrsti do sindikalnih organizacij, uvaja dalje, nov način vodenja posameznih krajevnih ustanov, obvezuje občinski odbor za boljšo upravno politiko, v okviru katere tudi poudarek na uresničitev vseh obvez do slovenske manjšine.»

V imenu Slovenske skupnosti je doseženi sporazum ocenil v svoji izjavi politični tajnik dr. Drago Štoka. Izrazil je zadovoljstvo nad preveritvijo februarskega sporazuma s strankami leve sredine ter ugotovil, da se «vprašanje slovenske narodnostne skupnosti rešujejo v okviru tržaške občine v skladu s sprejetimi obveznostmi ter v skladu z novimi normami, ki urejujejo sožitje med tukajšnjim prebivalstvom in nove odnose v mednarodnem merilu, posebno med Italijo in Jugoslavijo». Dr. Štoka je v zvezi s preveritvijo sporazuma predvsem poudaril «pomen, ki ga ima za vso slovensko narodno skupnost vstop v odbor svetovalca SS dr. Dolharja, ki bo v odboru kot prvi efektivni odbornik izvoljen na listi».

«To dejstvo nam nalaga,» je zaključil tajnik SS, «novih dolžnosti, obenem pa odpira nova obzorja v konkretnem reševanju visečih problemov slovenske narodne skupnosti, katerih rešitev mora biti stalna skrb vseh zamejskih Slovencev.»

Vprašanji v parlamentu o nesrečah v «Aquili»

Senator Paolo Sema in poslanec Albin Škerk sta naslovila na ministra za delo Donat Cattina vprašanje, v katerem ga opozarjata na številne nesreče na delu v žaveljski čistilnici nafte «Aquila-Total».

«Še enkrt je tržaško javno mnenje in delavstvo presunila vest o smrtni nesreči na delu. In še enkrat je prevladalo splošno mnenje, da bi se «beli umor» lahko preprečil,» se začenja vprašanje senatorja Seme in podobno, ki ga je vložil posl. Škerk.

Oba nadaljujeta z ugotovitvijo, da je do nesreče prišlo v žaveljskem podjetju «Aquila - Total», da tokrat ni prvič in da prejema podjetje podpore iz javnih skladov.

Ministra za delo vprašujejo zato, «če ve za dogodek ter kakšne ukrepe je bil že prej sprejet za preprečitev tragičnih nezgod, ki so jih sindikati in delavci zelo ostro obsodili, obenem pa, kakšni so ukrepi, ki jih namerava sprejeti sedaj».

Športno palačo v Trstu bo gradilo podjetje Sacci

Občinska uprava je dodelila gradbenemu podjetju Sacci iz Trsta dela za dograditev tržaške športne palače, ki bo pri Čarboli.

Dražbi je predsedoval župan inž. Spaccini ob prisotnosti odbornika za javna dela pri tržaški občinski upravi Mocchija in so nanjo povabili 25 podjetij. Prvič se vabilu ni odzval nihče, tokrat pa je podjetij bilo pet.

Gradbeno podjetje Sacci iz Trsta, ki si je zagotovilo delo, je začetno izklicno vsoto 478.000.000 lir zvišalo za 12,57%. Vsled tega bo ta faza gradnje športne palače stala 540 milijonov. Sedaj bodo morali razpisati natečaj za ureditev naprav za ogrevanje in razsvetljavo.

Dela se bodo pričela približno čez mesec dni, se pravi takoj po podpisu pogodbe.

Nalezljive bolezni v tržaški občini

Zdravstveni urad tržaške občine sporoča, da so v dobi od 12. do 18. januarja zabeležili v tržaški občini naslednje primere nalezljivih bolezni: škrlatinka 25 primerov, ošpice 1, norice 8, vnetje priušesne slinovke 6, rdečke 3, garje 6. vnetje jeter 5, gripa 3 (1 smrten primer).

V ljudskem domu v Ul. Madonnina bo jutri zvečer ob 20. uri predaval o «aktualnosti leninizma» prof. Adriano Seroni. Manifestacijo prireja tržaška avtonomna federacija KPI ob priliki 100-letnice rojstva V. I. Lenina.

Vprašanje svetovalcev KPI glede Arzenala-Sv. Marka

Občinski komunistični svetovalci Antonino Cuffaro, Giorgio Rossetti, Lino Crevatin in Jelka Gerbec so naslovili na tržaškega župana vprašanje, v katerem omenjajo izjave ministra Malfattij v zvezi z naročilom za prenovitev dveh ladij. Zatem ugotavljajo, da ni v ministrovih izjavah niti sledu o obveznostih, ki jih je sprejela vlada lani v juniju glede nadaljevanja gradbene dejavnosti v Sv. Marku ter da je nujno potrebno pripraviti načrt investicij za okrepitev naprav, zagotoviti ohranitev sedanje zaposlitvene ravni in ohraniti tudi površine, ki so na razpolago v Sv. Marku vključno splavišče št. 1. Nato poudarjajo v vprašanju, da ne kaže Fincantieri nobenega zanimanja, da bodo izkoristili mogljivosti, ki jih zagotavlja Arzenal-Sv. Marko za gradnjo posebnih ladij ter naglašajo važni delež, ki ga utegnejo imeti te mogljivosti pri razvoju tržaškega gospodarstva. Končno vprašujejo župana, kakšno je stališče občinskega odbora do teh vprašanj in ali namerava on v imenu vsega prebivalstva odločno zahtevati, naj vlada stvarno izpolni sprejete obveznosti.

Varčevati z vodo!

ACEGAT javlja, da je uporaba vode dosegla v zadnjem obdobju višek zmogljivosti naprav. Zaradi česar vabi prebivalstvo naj varčuje z vodo, ker se lahko samo tako izogne možnim omejitvam

TISKOVNA KONFERENCA V HOTELU «L'APPRODO»

Smotri novo ustanovljenega umetnostnega kluba v Devinu

Posredovati neposredna srečanja med umetniki in javnostjo, valorizirati mlade snovalce in pospeševati mednarodne stike na umetnostnem torišču

Po treh zaporednih umetnostnih razstavah v devinskem hotelu «L'Approdo» (Alzetta, kolektivna kiparska in Spacal), ki so naletele na pomemben odziv v domačih in inozemskih kulturnih krogih, je «Devinski umetnosti klub» (A. Duino club) menil, da lahko stopi pred javnost tako z obračunom pretekle sezone kot predvsem s svojimi programskimi načeli.

V ta namen so pobudniki tega umetnostnega kluba, ki se v resnici snuje že nekaj mesecev in katerega častno predsedstvo je sprejel devinski princ Torre e Tasso, sklicali prejšnji večer v hotelu «L'Approdo» tiskovno konferenco, katere so se poleg predstavnikov krajevnega tiska udeležili tudi nekateri ugledni slikarji in kiparji, med katerimi Spacal, Alzetta in Ceschia, ravnatelj umetnostne galerije Revoltella in znani umetnostni kritik Giulio Montenero in drugi. O dosedanjih prizadevanjih, predvsem pa o smotrih kluba, je spregovoril pesnik Martelli. Iz njegovih izvajanj smo lahko povzeli, da je glavni namen kluba omogočiti živo, neposredno srečanje med umetniki in potrošniki umetnosti, ustvariti torej stike, ki naj pripomorejo k popularizaciji in boljšemu poznavanju umetnosti na tisti človeški ravni, ki jo lahko ustvarja istočasni kontakt z umetnikom in njegovim proizvodom, pa najsi bo to slika, skulptura, glasba, poezija, gledališče ali katerakoli druga umetnostna zvrst. Na ta vodilni smoter se navezuje drug, nič manj pomemben: valoriziranje mladih umetniških ustvarjalcev, ki naj bi v okviru kluba prišli do veljave ob že afirmiranih snovalcih. Nadaljnji smoter kluba, ki mu gre posvečati vso pozornost, je pospeševanje mednarodnega sodelovanja in spoznavanja na kulturnem torišču, zlasti med sosednimi narodi. Temu je bilo namenjeno sodelovanje slovenskega oz. hrvaškega kiparja Tršarja in Džamonje na kolektivni razstavi in končno temu plemenitemu smotru služi tudi razstava našega tržaškega slovenskega umetnika Spacala, ki se v prostorih hotela «L'Approdo» nadaljuje do konca meseca. V prihodnosti nameravajo pobudniki kluba pritegniti k sodelovanju poleg slovenskih tudi avstrijske umetnike in umetnike iz drugih držav, tako da bi Devin postal v resnici nekakšno mednarodno kulturno stičišče.

Klub ima seveda svoj statut, ki razen pogavij o umetniških smotrih vsebuje tudi člene o članstvu, članskih kvotah, o virih financiranja prireditvene dejavnosti, skratka pravila, ki urejajo njegovo delovanje in življenje. Izrecno je v statutu tudi rečeno, da ima klub svoj sedež oz. svoj razstavljalni prostor v hotelu «L'Approdo», katerega upravnik je znani kulturni mecen Dušan Ferluga, ki je seveda tudi sam eden izmed soustanoviteljev kluba.

Izvajanja pesnika Martellija sta dopolnila še g. Dušan Ferluga in predsednik sesljanske letoviščarske ustanove R. Lenarduzzi, ki je zagotovil pomoč ustanove v mejah njenih možnosti, za katere je sicer dejal, da niso velike. V živo razpravo o vodilnih smotrih kluba kakor tudi o njegovi funkcionalnosti so posegli skoraj vsi prisotni, zlasti pa Lojze Spacal, kiparja Ceschia in Alzetta, kritik Montenero in drugi. Razne kritične pripombe so prispevale k pojasnitvi nekaterih aspektov, ki so bili sprva premalo opredeljeni ali mogoče tudi premalo jasni, zlasti tudi zato, ker ustanovitelji kluba niso še mogli izdelati v detaljih programa svoje bližnje dejavnosti, ki pa bo vsekakor slonela na že opisanih vodilnih smotrih, iz katerih je razvidno, da pobudniki te nove kulturne dejavnosti ne nameravajo delati po že ustaljenih klišejih oz. na principu bolj ali manj zaprtih elitnih krožkov, temveč na hvalevrednem principu odpiranja elitne kulture širšemu krogu kulturno dovzetnih in zavzetih ljudi. Če naj bodo merilo uspešnosti tega principa prve tri razstave v hotelu «L'Approdo», potem lahko trdimo, da je novo nastali umetnostni devinski klub na dobri poti. j. k.

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Zaključena splošna razprava o zakonu v korist obrtnikom

Deželni svet je odobril tudi zakonski osnutek o izrednem izdatku sto milijonov lir za pomoč ustanovam in osebam, ki so imele škodo ob zadnjih naravnih nesrečah

Včeraj se je v deželnem svetu nadaljevala in končala splošna razprava o zakonskem osnutku, ki predvideva razne ugodnosti v prid obrtnikom. Danes pa se bo začela o tem osnutku razprava v zvezi s posameznimi členi. Poleg tega so na koncu seje soglasno odobrili zakonski osnutek, s katerim so potrdili odlok predsednika deželnega odbora Berzantija o izrednem izdatku 100 milijonov lir iz sklada za nepričakovane izdatke, in sicer v finančnem letu 1969. Gre za posebne podpore javnim ustanovam in osebam, ki so utrpele veliko škodo za časa zadnjih naravnih nesreč.

V včerajšnji razpravi je prvi govoril liberalec Trauner, ki je med drugim kritiziral sistem jamstev za posojila, ki jih najamejo obrtniki in za katere krije delno stroške dežela s prispevanjem za plačevanje obresti. Rekel je, da bi moralo zadostovati poroštvo ustanove za razvoj obrti (ESA) ali dežele. Toda z zakonom bi morali dajati jamstvo nele za kredite za poslovanje podjetij marveč tudi za naprave. Predlagal je tudi, naj bi znižali obrestno mero za posojila, t.j. da bi dežela prispevala več odstotkov. Na ta način bi bilo več prošenj za posojila, kar bi prispevalo k razvoju obrtništva v deželi.

Za njim je spregovoril Di Caporiacco (Furlansko gibanje). Rekel je, da bi morale biti za odobritev nekaterih zakonov pristojne že komisije deželnega sveta, tako da se ne bi ponavljalo razpravljanje o isti stvari v komisiji, nato pa v svetu. Glede samega zakona je rekel, da je sicer potreben, da pa vzbuja razne pomisleke in ni moč reči o njem, da je dober zakon. Predlagal je, naj bi znašala obrestna mera za najemanje posojil 3 odstotke v breme obrtnikov. Rekel je, da se ne strinja z nekaterimi drugimi svetovalci, da bi morali dajati prispevke v kapitalu obrtnikom v vsej deželi (zakonski osnutek določa sedaj, da dobe prispevke v kapitalu samo obrtniki na gorskih področjih), kajti vsa področja v deželi niso zaostala, čeprav je tudi z državnim zakonom določeno, da se smatrajo tudi nekatera ravninska področja kot zaostala. Zato naj bi dobivali prispevke v kapitalu poleg obrtnikov na gorskih področjih le še obrtniki na področjih, ki jih država smatra za zaostala.

Misovec Morelli je poudaril važnost obrtniške dejavnosti v deželnem gospodarstvu in rekel, da je zgrešena trditev nekaterih, da bo obrt izumrla zaradi vedno večjega razvoja industrije. Vedno se bodo našli ljudje, ki bodo raje kupovali obrtniške izdelke in njih število bo celo naraščalo z naraščanjem blaginje. Demokristjan Martinis je zatem v glavnem pohvalil zakonski osnutek in rekel, da so se pravzaprav vsi strinjali, da je potreben. Razlike pa so le v njegovem ocenjevanju, ker ga opozicija kritizira. Kar se tiče 30-odstotnega prispevka v denarju za razne obrtniške pobude na goratih področjih, ne gre tu za krivično razlikovanje, marveč za upoštevanje stvarnosti, saj so ta področja na splošno gospodarsko zelo zaostala. Zakon je zato pozitiven. Gre za dejanje pravičnosti nasproti ljudem, ki se morajo mnogo bolj truditi, da zaslužijo vsaj toliko, da se preživljajo. Pokazalo se je namreč, da podpiranje turizma za gorska področja ne zadostuje.

Precej dolg govor je imel socialdemokrat Dal Mas, ki je rekel, da je v deželi kar 26.000 obrtniških podjetij, ki zaposlujejo 64.000 ljudi. V zadnjih 10 letih je bilo v obrtništvu ustvarjenih 10.000 novih delovnih mest. Obrtništvo ne bo izginilo in ga lahko smatramo za samostojno gospodarsko panogo, ki ni le pomožna veja industrije. Poudaril je važnost zadružništva za uspevanje obrti, k čemur je treba dodati tudi potrebo po poklicnem izobraževanju. Dejal je tudi, da daje zakon ustanovi ESA večje pristojnosti.

Socialni proletarec Bettoli je dejal, da načelno ne nasprotuje zakonu, da pa je treba kritično oceniti nekatere njegove točke. Rekel je, da je svetovalec Dal Mas pač nekaj zamolčal. Vprašati bi se namreč moral, ali so vsa podjetja (24.000) res obrtniška, kajti ločiti bi bilo treba pomožna podjetja, ki delajo v resnici za industrijo. Vprašati bi se moral tudi, koliko obrtniških podjetij je na tem, da se prelevi v industrijska.

V zakonskem osnutku tudi ne upoštevajo dejstva, da bo proglašen v trenutku, ko je zelo težko dobiti posojila. Tako je n. pr. sedaj skoraj docela ustavljeno dajanje posojil na podlagi zakona štev. 27 za gradnjo ali nakup ljudskih in cenenih stanovanj. Banke in posojilnice so v zvezi s tem sploh ustavile vse operacije. Glede prispevkov v kapitalu se je govornik vprašal, zakaj ne bi veljalo to za vso deželo. Poudaril je, da je prav, da se predvidevajo prispevki tudi za zadružno dejavnost, kajti bodočnost imajo le obrtniki, ki se združijo v zadrugah ali v konzorcijih. Načel je tudi bolečo točko dela na domu. Omenil je neko veliko pletilnico, ki daje dekletom delo na dom, kot da bi šlo za samostojne obrtnice, v resnici pa gre za industrijo. Na ta način dekleta izkoriščajo, ker jih stanejo manj, kot če bi delale v tovarni. Pravijo, da dela za to industrijo kar 9 obrtniških podjetij oblačilne stroke, ki uporabljajo za delo večinoma vajenke.

Zadnji je spregovoril o zakonu demokristjan Zanin, ki je poudaril važnost obrtniških podjetij v sevedа pohvalil zakonski osnutek. Med drugim je rekel, da je zelo pozitivno, da bo prošnje proučevala ustanova ESA in odločala o tem, komu naj se da posojilo. Na ta način bo postopek mnogo krajši in obrtniki bodo prišli mnogo prej do denarja.

IZ RAZGOVORA NA KMETIJSKEM ODBORNIŠTVU

Nekatere pobude kraških živinorejcev se polagoma približujejo uresničitvi

Preizkusni tuneli in rastlinjaki za zelenjavo in cvetlice Poskusi z gnojenjem kraških travnikov - Popis vinogradov

Na pobudo kmetijskega nadzorništva bo te dni skupina kraških živinorejcev odšla na enodnevni izlet v okolico Pordenona, da si tam ogleda zadružne mlekarne. Izlet spada v okvir priprav za ustanovitev zadružne mlekarne na Krasu, ki se bližajo svojemu zaključku. Kraški vižinorejci, ki so že prijavili svoj pristop k novi zadružni mlekarni, so si pred ustanovnim občnim zborom hoteli ogledati nekaj takih ustanov, da bi na lastne oči videli, kako delujejo. Polagoma napredujejo tudi priprave za gradnjo zadružnega kraškega hleva in je upati, da bo v kratkem ustanova ERSA zagotovila svoje jamstvo za bančno posojilo. V zaključni fazi so tudi priprave za ustanovni občni zbor združenja rejcev živali, ki bo verjetno prihodnji mesec. Vse kaže, da so se naši živinorejci resno lotili in našli pravo pot združevanja svojih sil. Pri tem jim zelo pomaga kmetijsko nadzorstvo, zlasti ravnatelj dr. Bucco, ki je specialist za mlekarstvo.

Tudi nekateri cvetličarji so začeli resno razmišljati o ustanovitvi svojega društva in zadružnih oblik sodelovanja za nakup semen, sadik, gnojil itd. ter prodajo cvetlic.

Te dni smo se na kmetijskem nadzorništvu razgovarjali o raznih zadevah in so nam povedali nekaj podrobnosti o nekaterih pobudah. Tako smo izvedeli, da je kmetijsko nadzorništvo brezplačno dodelilo vrtnarjem dva tunela iz plastične mase za zelenjavo (vsak za 60 kv. m površine), v gradnji pa sta dva premična rastlinjaka za cvetlice (500 kv. m in 350 kv. m). Tako tunela kot rastlinjaka bosta služila za preizkušnjo in prikazovanje novih načinov gradnje in uporabe takih naprav. Cvetličarji in vrtnarji se bodo lahko prepričali o dobrih in slabih lastnostih ter jih nato naročili, za kar bodo dobili 50 odst. prispevka dežele. Zaradi preizkušnje so jih postavili na različne kraje, v zavetju in na burji. Mimogrede naj omenimo, da je zdaj na Tržaškem skupno 5.400 kv. metrov rastlinjakov za cvetlice in zelenjavo in da se opaža vedno večje zanimanje med našimi cvetličarji in vrtnarji za postavitev rastlinjakov.

Kmetijsko nadzorništvo je v okviru svojega tehničnega in propagandnega programa izvedlo nekaj poskusov gnojenja kraških travnikov (v Gročani in v Bazovici). Pri poskusih so na eni strani uporabili kompleksna rudninska gnojila, na drugi strani pa posamezna gnojila (dušična, kalijeva in fosforna). Namen poskusov je bil ne samo ugotoviti razliko med učinkom uporabe kompleksnih in posameznih gnojil, ampak predvsem prikazati pomen in učinek gnojenja travnikov. V ta namen so poskuse izvedli na travnikih, ki so bili nedavno pognojeni s hlevskim gnojem, in na travnikih, ki niso bili pognojeni že več let. Razlika je bila očitna.

Kmetijsko nadzorništvo je lani izvedlo ugotovitev trdne površine na Tržaškem kot predhodno preiskavo za sestavo vinskega katastra. Že pri tem pripravljalnem pregledu specializiranih in mešanih trtnih nasadov so ugotovili, da je precej manj vinogradov, zlasti v tržaški, miljski in dolinski občini, kot je bilo pred leti. Nekateri vinogradi so sploh izginili drugi pa so zapuščeni. Da bi bil kataster sestavljen na podlagi kolikor toliko točnih podatkov je centralni statistični institut v Rimu prevzel nalogo, da s pomočjo kmetijskih nadzorništev izvede ugotovitev trtne površine.

Z nedeljskega občnega zbora zavarovalnice goveje živine v Bazovici

SINOČI PRI SV. ANDREJU IN V MIRAMARSKEM DREVOREDU

Z AVTOM SE JE ZALETEL V JUGOSLOVANSKEGA MORNARJA

Prečkal je cestišče, ko je pridrvel avto in ga podrl V Miramarskem drevoredu sta trčila «lancia fulvia» iz Pordenona in «ape» - Ranjen je samo avtomobilist

Sinoči se je pri Svetem Andreju pripetila huda nesreča: 35-letni mornar Ivan Biljan iz Sisaka, ki je bil vkrcan na jugoslovanski ladji «Učka», je včeraj dobil dovoljenje, da gre za nekaj ur v mesto. Zapustil je torej ladjo in se odpravil po brvi do Pasaže Svetega Andreja. Stekel je čez cesto, da bi prišel do bara na nasprotni strani cestišča, ko je privozil mimo 40-letni Bruno Mazzar iz Ulice della Fornace 4 s fiatom 124 s tablico TS 106295. Ker je Biljan prečkal cestišče izven prehoda za pešce, ga Mazzari ni pravočasno zagledal, ali pa mogoče vozil prehitro. Mornar je nezavesten in v krvi obležal na tleh. Z rešilnim avtom so Biljana odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na nevrokirurškem oddelku. Mož se je močno udaril v glavo in po obrazu, odrgnil si je roke in se ranil v meče na levi nogi. Po prihodu v bolnišnico je bil v predsmrtnem stanju. Zdravniki se trudijo, da bi mu rešili življenje.

V Miramarskem drevoredu sta včeraj popoldne trčila avto lancia fulvia s tablico PN 14162 in motor ape. 34-letni Carlo Presotto iz Sacileja, Ulica Ronchi 32, ki je avto upravljal, je vozil proti Barkovljam. Nenadoma se je v višini stopnišča Belvedere pojavil na njegovi desni ape, ki ga je upravljal 22-letni Alessandro Mistaro iz Ulice Mayer 1. Presotto je skušal zavreti vozilo in se izogniti motorju, kar pa mu ni uspelo. Pri trčenju se Mistaro ni poškodoval, pa čeprav se je vetrobran na apeju popolnoma zdrobil. Presotta pa so odpeljali v splošno bolnišnico, kjer se bo moral na nevrokirurškem oddelku zdraviti približno dva tedna. Precej močno se je udaril v glavo, in to v zatilje in teme, močno mu je krvavelo iz nosa, delno pa je tudi izgubil spomin.

Na ortopedskem oddelku so včeraj zjutraj sprejeli 54-letnega delavca Giovannija Vicha iz Ulice Buonarroti št. 27. Delal je za neko podjetje v lesnem pristanišču, ko je padla nanj težka pločevina in mu zlomila nogo. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v splošno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti približno en mesec.

Izleti

SPDT priredi v nedeljo, 25. januarja avtobusni izlet v Trbiž ob priliki smučarskega tečaja. Cene: 1200 lir člani, 1400 lir nečlani. Sedež zagotovljen samo vpisanim izletnikom. Vpisovanje v Ul. Geppa 9, tel. 31-119.

Odhodi: iz Trsta z začetka U. F. Severo ob 6.30, s Proseka ob 6.45 izpred šole, iz Križa izpred avtobusne postaje ob 6.50, iz Nabrežine izpred avtobusne postaje ob 6.55.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 21. januarja 1970 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 63-letni Alberto Cilliberto, 84-letna Elvira Turrolo vd. Trummer, 82-letni Carlo Hrovatic, 74-letni Silvestro Starrhaus, 60-letni Giovanni Colarich, 69-letna Caterina Skrinjar por. Montanari, 79-letni Giovanni Ieriani, 89-letna Emilia Leonardig por. Ciuffarin, 74-letni Valerio Turco, 70-letna Olimpia Musenich por. Golna, 89-letna Maria Achilli vd. Giovanetti, 82-letna Pitacco vd. Fiori, 68-letna Anna Marc por. Zergol.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 17. do 23. januarja)

Godina, Sentjakobski trg 1. Grigolon, Trg V. Giotti 1. Ai due Mori, Trg Unità 4. V Skednju, Ulica Soncini 179.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 17. do 23. januarja)

Croce Azzurra, Ulica Commerciale 26. Rossetti - Emili, Ul. Combi 19. Al Samaritano, Trg Ospedale 8. Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

Fran Saleški Finžgar
NAŠA KRI
igra v štirih dejanjih
v soboto, 24. januarja ob 20.30

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacija na tel. 734265.

Jaka Štoka
MOČ UNIFORME
burka s petjem v treh dejanjih
v nedeljo, 25. januarja ob 16.30 v kinodvorani v Bazovici

KASTA

KASTA priredi dne 23. t. m. ob 21. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu predavanje o temi:
«Gospodarske namembe za naše ozemlje v zvezi z načrtovanjem dežele»
Predaval bo Lucijan Volk.

SPD TABOR — OPČINE
priredi v soboto, 24. januarja ob 20.30 v PROSVETNEM DOMU na Opčinah
Jean-Paul Sartre
NEPOKOPANI MRTVECI
drama v dveh dejanjih in štirih slikah o francoskem odporniškem gibanju.
Gostuje skupina DRAMATIČNEGA DRUŠTVA iz IDRIJE.
Vabljeni!

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

V četrtek, 29. januarja t. l. ob 20.30 bo v Mali dvorani Kulturnega doma predaval znani slovenski vrhunski alpinist
Sandi Blažina
na temo
TU IN TAM MED STIRITISOČAKI
Predavanje bodo spremljali barvni diapozitivi.
Na tem večeru bomo nagradili zmagovalca natečaja SPDT za najlepšo zbirko slik s planinsko tematiko.

SPD IGO GRUDEN IZ NABREŽINE
VABI SVOJE ČLANE IN PRIJATELJE NA
DRUŽABNI VEČER
KI BO V SOBOTO, 24. T.M. OB 20.30 V DRUŠTVENIH PROSTORIH.
SODELOVAL BO DOMAČI PEVSKI ZBOR.

Openska Zveza partizanov opozarja in vabi vse bivše borce, da si ogledajo dramo NEPOKOPANI MRTVECI, s katero gostuje v soboto skupina Dramatičnega društva iz Idrije v Prosvetnem domu na Opčinah.

Razstave

V Nemškem kulturnem inštitutu do 27. t.m. razstavljajo tržaški slikarji Bombe, Cara, Ghiacigh, Cornachin, Monal in Stravisi.

V občinski umetnostni galeriji, Trg Unità, bo od 17. do 25. januarja razstava del Maria Tudorja.

V gostišču «L'Approdo» v Devinu se nadaljuje razstava del znanega tržaškega likovnika Lojzeta Spacala, ki je razobesil na vpogled gostom lokala kakih trideset svojih del, in sicer grafik, barvanih matric ter goblenov in stenskih preprog. Spacalova dela bodo tu razstavljena do konca januarja.

V umetnostni galeriji «La Lanterna» razstavlja slovenski slikar Vladimir Makuc. Razstava bo trajala do konca meseca.

Vladimir Makuc spada sicer med mlajše, vendar pa že izrazite representativne slovenske likovnike. Po rodu je Goričan. Rodil se je 1925. v Solkanu, od koder ga je pot vodila na šolanje v Ljubljano na višjo šolo za uporabno umetnost. Prvič se je s svojimi deli predstavil javnosti na samostojni razstavi v Ljubljani, v Mali galeriji. Od tedaj dalje so njegove stvaritve obšle že pol sveta in je dobil doslej že vrsto priznanj in odlikovanj. Njegova dela so po številnih javnih galerijah in na neštetih domovih.

Dne 26. t.m. bobo v **občinski umetnostni galeriji,** Trg Unità, odprli razstavo grafičnih del Romea Danea.

Razna obvestila

Konzorcij pridelovalcev vin tržaške občine vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v sredo, 28. t.m. ob 20. uri na sedežu konzorcija v Prosvetnem domu «A. Sirk». Na dnevnem redu bodo poročila predsednika, blagajnika, nadzornega odbora, volitve novega odbora in razno.

Gledališča

VERDI

Kot smo že javili, bo v soboto 20.30 za abonma A za vse vrste dežev, prva predstava opere Gioachina Rossinija «Grof Ory».

Opero, ki je sedma letošnjega repertoarja gledališča Verdi v sezoni 1969/70, bo dirigiral Franco Ma... no, režiral pa Giancarlo Sbragia.

Nastopili bodo Ugo Benelli (v glavni vlogi), Romana Righetti, Gabriella Carturan, Carmen Gonzales, Giorgio Tadeo, Claudio Strudhoff, Gi... na Jenco in Giuseppe Botta.

Scenarij, last milanske komorne opere, je delo Alfreda Silberman...

Pri gledališki blagajni (tel. 23...) nadaljujejo s prodajo vstopnic za ... botno predstavo.

POLITEAMA ROSSETTI

Predstave Sartrove drame «Neko... sov» z Giuliom Bosettijem, Mari... Pisujem in Francom Sportellijem glavnih vlogah, se bodo nadalje... do nedelje. Začetek predstav ob 20...

AVDITORIJ

Danes popoldne ob 17.30 bodo odru Avditorija v Ul. Tor Bandena predstavili «gledališki dokument» Furia Bordona «Francoski maj». ... samezne odlomke, ki jih je avtor vezal med seboj, bodo čitali gledališki igralci Cip Barcellini, Giamp... ro Beccherelli, Alfio Bertoni, Or... Bobbio, Giancarlo Cajo, Giusy C... rara, Ernesto Colli, Luciano D'A... ni, Marianella Laszlo, Mimmo ... Vecchio, Ariella Reggio, Gianfra... Saletta, Lino Savorani in Giorgio Valletta.

Mladi tržaški dramaturg, ki je ni pripravil za oder Slataper... «Moj Kras», je s pomočjo ma... stov, dokumentov in pričevanj ... šal prikazati cilje in iluzije pro... gonistov «študentovske revolucije», je maja in junija leta 1968 ekspl... rala v Parizu.

Dokumentar «Francoski maj» bo ponovili, vedno z začetkom ob 17... samo jutri in v soboto.

Kino

Nazionale 15.30 «Il capitano Nemo la città sommersa». Technicolor.
Eden 16.00 «Se . . . (if . . .)». Technicolor. Prepovedano mladini pod ... letom.
Fenice 16.00 «Quei disperati che p... zano di sudore e di morte». G... orge Hilton, E. Borgnine.
Grattacielo 16.00 «Simon Boliva... Rossanna Schiaffino, Maksimilian Schell, Francisco Rabal.
Excelsior 15.30, zadnja predstava 22.10 «Le sorelle». Susan Strasberg, Massimo Girotti, Nathalie Delon, Giancarlo Giannini. Technicolor Techniscope. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz 16.00 «Il magnaccio». Franco C... ti. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16.00 «La via lattea». Pier Clementi, L. Terzieff. Technicolor.
Alabarda 16.30 «Tarzana sesso selvaggio». Franca Polesello, Ken Clark. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.00 «Un uomo da marciapiede». D. Hoffman, J. Voigt. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.00 «Un Maggiolino tutto matto». Dean Jones. Technicolor.
Capitol 15.30 «Certo, certissimo, anzi probabile». Claudia Cardinale, Catherine Spaak, R. Hoffman, P. Law. Technicolor.
Moderno 16.00 «I complessi». A. S... di, N. Manfredi, U. Tognazzi.
Impero 16.30 «La ruota di scorta ... la signora Blossom». Shirley Mac Laine.
Vittorio Veneto 16.00 «Non tirate il diavolo per la coda». Maria Sch...
Ideale 16.00 «Suspense a Venezia». Elke Sommer, Robert Vaughn. Technicolor.
Abbazia 16.00 «Ultimo paradiso». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Astra 16.30 «Il caso Thomas Crown». Steve McQueen.

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri barvni Cromoscope western film:
IL FIGLIO DI DJANGO
Igrajo: Guy Madison — Ingrid Schoeller in Gabrielle Tinti.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 technicolor pustolovski film:
ROD STEIGER
E' IL SERGENTE
Igrajo: Rod Steiger — John Phillips Law, Ludmila Mihael...

Darovi in prispevki

V počastitev spomina hčerke ... trice Kalc in očeta Maksa Kralja ... sestre Ane Kralj iz Trebč. ... družina Kalc (Gropada št. 73) ... lir za Dijaško matico in 1500 lir Glasbeno matico. V počastitev spomina tov. dr. Jožeta Dekleve daruje Katja Lisjak 5000 lir za Dijaško matico.

Ob 3. obletnici tragične smrti ... pozabnega Edvina Starca daruje ... žina 3000 lir za Dijaško matico 3000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Ivana ... vatina daruje Emil Vaclik 2000 ... za spomenik padlim partizanom Opčinah.

Za počastitev spomina na pok. ... rijo Hrovatin ob 1. obletnici ... daruje družina Hrovatin 5000 lir spomenik padlim na Opčinah.

✝

Po dolgi in mučni bolezni je ... legla v Sydneyu

Danila Redler roj. Tence

Žalostno vest sporočajo ... **MARICA z možem MARIOM, ... NICA in družina, brat RUDOLF družina in drugi sorodniki.**

Sydney, Trst, 22. jan. 1970.

VČERAJ PRED PRIZIVNIM SODIŠČEM

Tihotapcema potrjena kazen: tri leta zapora in nad 800 milijonov lir globe

Izprijena tolpa tatov ponovno obsojena na skupno 18 let zapora in 7 milijonov denarne kazni

Na prizivnem sodišču (predsednik Franz, tožilec Franzot, zapisnikar Mosca) so včeraj sodili v odsotnosti četverici znanih švicarskih tihotapcev, ki so v obdobju od januarja do julija pred tremi leti skušali in delno vtihotapili na italijansko ozemlje okrog 24 ton cigaret tuje proizvodnje. Gre za 34-letnega Marca Paganinija, 26-letnega Hermana Bernasconija, 25-letnega Hansa Lutscherja ter Pietra Chatenija, za katerega pa je znano sami ime, vsi iz raznih švicarskih kantonov.

V svojstvu branilca osebne stranke, ki je bil v tem primeru minister za finance, je nastopil odv. Zappa iz Milana, obtožence pa je branil odv. Pierangelini iz Trsta.

Tudi v tem primeru so morali sodniki soditi organizirani skupini tihotapcev cigaret, ki so jih le-ti nakupili v Švici, potem pa preko Avstrije in Jugoslavije, vtihotapili v italijansko republiko. Financarji so prišli na sled štirim tihotapcem meseca julija 1967, ko je privozil na italijanski blok pri Fernetičih tovornjak s prikolico z značko TIR in s švicarsko registracijo. Upravljala pa sta ga dva šoferja. Upala sta, da bosta opravila vse carinske formalnosti takoj, toda carinski urad je bil že zaprt in sta morala čakati do naslednjega dne. Tako je naslednji dan prišel v carinski urad šofer, pozneje se je izkazalo, da je bil Paganini, in prinesel vse potrebne dokumente, iz katerih je bilo razvidno, da prevaža na tovornjaku konzervirano meso v škatlah, medtem ko je drugi šofer, Bernasconi, ostal v kabini tovornjaka. Financarji pa imajo «poseben nos» in tako so se kaj kmalu prepričali, da so dokumenti ponarejeni. Zato so se odločili, da tovor pregledajo. Ko pa je Paganini to slišal, se je zbal in je, medtem ko so se financarji pripravljali za pregled, skupaj z Bernasconijem zbežal. Financarji so ju nekaj časa iskali, toda brez uspeha. Ko pa so razbili plombe in odkrili ponjave na tovornjaku in prikolici, so na svoje začudenje ugotovili, da je bil tovornjak natovorjen s samimi škatlimi cigaret tuje, zlasti ameriške proizvodnje, o konserviranem mesu v škatlah pa ni bilo ne duha ne sluha. Šoferja sta medtem izginila in odšla preko meje v Jugoslavijo.

Ko so pozneje v tobačni tovarni raztovorili škatle iz lepenk, so našli približno 350 tisoč zavojčkov cigaret v skupni vrednosti 200 milijonov lir. Iz nadaljnje preiskave pa so ugotovili, da je bilo 7 ton cigaret, ki so jih našli na tovornjaku, le majhen del vseh cigaret (približno 24 ton in pol), ki so jih začeli vtihotapiti v Italijo v začetku tistega leta.

Na kazenski razpravi, 15. maja lani, ki je bila v odsotnosti obtožencev, je javni tožilec dr. Tavella zahteval za vse izredno visoko kazen, pred katero bi verjetno okleval tudi sam Onasis: 1 milijardo in 600 milijonov lir denarne kazni ter 4 leta in 6 mesecev zapora za vsakega. Sodniki pa so bili nekaj milejši in so prisodili vsakemu po 3 leta zapora in 866 milijonov denarne kazni.

Včerajšnja razprava pred prizivnim sodiščem ni prinesla nič novega. V bistvu so sodili le glavnima obtožencema. Paganiniju, ki so ju medtem jugoslovanski policisti že prijeli, sodniki na sežanskem okrajnem sodišču pa obsodili na skupno 14 mesecev zapora in 100 tisoč novih dinarjev denarne kazni.

Včeraj so prizivni sodniki potrdili obema kazen prvostopnega sodišča.

* * *

Pred istimi sodniki so se včeraj morali zagovarjati 23-letni Roberto Nicastri iz Vidma, 19-letni Feliciano Peverati iz Vidma, 30-letni Giuseppe Bernardinello iz Cervignana, 29-letni Giordano Colombaro iz Remanzacca ter 32-letna Flavia Candotta iz Vidma.

Obtožnica jih je dolžila kar 17 prekrškov, ki so jih zlikovci izvršili v enem samem mesecu, aprila lani. V glavnem je šlo za običajne tatvine avtov in ko bi ne šlo za Candottijevo, voditeljico in glavno organizatorko izprijene tolpe, bi se ostali skoraj gotovo ne drznili organizirati tako tvegane in kajpada neuspele tatvine s samokresom, ki so jo izvršili ponoči med 29. in 30. aprilom lani v Vidmu. Še več. Neprisebna in konec koncev zelo naivna Candottijeva je imela celo v mislih skrajno drzen poskus ropa v dveh bankah v slogu «Bonnie and Clyde». Za tak podvig pa je imela v načrtu (ni znano kako) vlom v orožarno neke vojašnice. Na srečo ji ostali pajdaši niso nasedli, kajti drugače bi se vsa zadeva še bolj tragično končala.

Na včerajšnji razpravi pred prizivnim sodiščem je tožilec dr. Franzot zahteval edino za žensko višjo kazen, za vse ostale pa potrditev obsodbe kazenskega sodišča iz Vidma, 19. septembra lani.

Sodniki so sprejeli tožilčevo zahtevo in edino Candottijevi zvišali kazen na 1 leto in 4 mesece zapora ter 120 stioč lir denarne kazni.

Včeraj zjutraj je 40-letni Lorenzo Michelotto iz Ulice Colombo 319 prečkal Ulico Flavia izven prehoda za pešce, ko ga je podrl na tla fiat 124, ki je vozil proti mestnemu centru. Vozilo je upravljal 32-letni Marino Corelita iz Starih Milj 424. Michelotta so z rešilnim avtom Rdečega križa odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedskem oddelku s prognozo 45 dni. Zlomil si je desno nogo, poleg tega se je močneje udaril v prsi, odrgnil si je desno roko in levo nogo.

Včeraj zjutraj so pripeljali v splošno bolnišnico 68-letno Giovanno Morsetich por. Carlovich iz Ul. Gravisi 1/1. Ženska je hodila proti domu kakih 30 cm od pločnika, ko je privozil za njo fiat 128, ki ga je upravljala 48-letna Elda Ugrin por. de Marchi iz Ul. Gravisi št. 2, in jo podrl na tla. Carlovichevo so odpeljali z avtom Rdečega križa v bolnišnico, kjer so ji ugotovili, da se je udarila v glavo, desni komolec in po desni starni obraza. Sprejeli so jo na drugi kirurški oddelek, kjer se bo morala zdraviti približno teden dni.

POZNO PONOČI V UL. 30. OKTOBRA

VROČEKRVNEŽ Z NOŽEM RANIL MLADO REČANKO

Po ostrem prerekanju, ker ni sprejela njegovega vabila, jo je ranil v trebuh

Ura je bila približno ena po polnoči, ko se je 23-letna Kate Kuneski počasi odpravljala po Ulici 30. oktobra proti hotelu Adria, kjer je trenutno stanovala. Dekle je namreč doma z Reke, Ulica Djure Djakovića št. 10-3, in je samo začasno v Trstu. Ko je tako hodila po temnih mestnih ulicah, se ji je nenadoma pred nočnim barom Mexico približal mlad mož in jo vabil s sabo. Dekle je mladeniča ostro zavrnilo. Poznala ga je, že dan prej jo je namreč nadlegoval v Ulici Cavana. Bil je v družbi s prijateljem, verjetno Čehom. Vabil jo je sabo in ko je vabilo odklonila, ji je začel slediti in vztrajal na tem celo noč. Ko ga je Kuneskijeva zagledala zopet naslednjo noč, je seveda odklonila njegovo družbo. Mladenič je trdovratno vztrajal in prišlo je do ostrega prerekanja. Nenadoma je moški povlekel iz žepa nož. Dekle je komaj to opazila, ko je začutila ostro bolečino na zgornji strani trebuha. Utegnila ni niti zakričati, pritisnila si je roke na trebuh in se obnemogla naslonila na zid. Mladenič je bil tedaj že daleč, v teku se je spustil v stransko ulico in izginil.

Nekaj korakov daleč so se pogovarjali trije mladeniči in njim se je Kuneskija približala ter jih prosila za pomoč. Vse se je zgodilo tako hitro in tako potiho, da se mladeniči sploh niso tega zavedli in so mirno nadaljevali svoj razgovor. Ko so zagledali ranjeno Kuneskijevo, so ji seveda prepadeni priskočili na pomoč, ji pomagali do nekega avta in jo pospremili v splošno bolnišnico. Bili so trije mornarji, ki so slučajno v Trstu, ker je ladja «Vis», na kateri so vkrcani, zasidrana v starem pristanišču. 22-letni Gino Krelja in 21-letna Radomir Bruneta in Martin Čučić so sicer Kuneskijevo že na videz poznali in ji zato niso odrekli pomoči.

V bolnišnici je dežurni zdravnik dekle pregledal in ji ugotovil rano z nožem na zgornji levi strani trebuha. Rana k sreči ni bila ne predolga ne prevelika in ženska bo ozdravela približno v enem tednu. Sprejeli so jo na prvem kirurškem oddelku. Med zaslišavanjem je Kuneskijeva precej podrobno opisala policajem napadalca: srednje postave, temnolas in temnook, star kakih 25 let, oblečen v temnomodro obleko in rdečo majico z visokim ovratnikom, dobro govori srbsko. Zdi se ji, da je doma iz Črne gore. Opis je kasneje potrdila tudi Grasisela Belučić, s katero Kuneskijeva deli sobo v hotelu in ki jo je tudi spremljala v torek zvečer, ko se ji je neznanec prvič približal in ji začel s tako vnemo «dvoriti». Dekle je še povedalo, da napadalec včasih obiskuje nočni bar Mexico, kar so v baru samem potrdili, in da običajno hodi na kosilo v gostilno Nino. Kaj več pa ni znala povedati.

Agenti, ki so seveda začeli preiskavo, so ugotovili, da kar precej ljudi pozna vročekrvnega Črnogorca, vendar kaže, da nihče ne zna njegovega imena ali kaj točnejšega o njem. Preiskava je še vedno v teku.

Dodelitev del za popravilo obale

VeVliko škodo, ki jo je povzročila izredna plima 26. novembra lani na obrežju v Barkovljah ter v pristanih v Grljanu in Križu, bodo popravili v celoti z deželnim denarjem. Včeraj so namreč na odborništvu za javna dela v Trstu opravili zasebno dražbo za dodelitev zadevnih del. Poslali so 12 vabil prav tolikšnemu številu podjetij in dela so potem dodelili nekemu znanemu podjetju iz Latisane. Za dela bodo porabili 58 milijonov. Začela se bodo takoj in jih bo nadziral XII. oddelek za javna dela tržaške občine. Opraviti jih morajo najkasneje do konca junija, to je do začetka nove turistične sezone.

Delo varnostnih organov v preteklem decembru

Tržaška kvestura je pred dnevi objavila seznam kaznivih dejanj, ki so bili izvršeni v decembru lani. Sodnim oblastem so v tem mesecu prijavili 132 oseb, ki se bodo morale zagovarjati zaradi tega ali onega prekrška. 112 od teh je trenutno na začasni svobodi, štirinajst jih je v priprtem stanju, šest ljudi pa policija še vedno išče. Kot običajno, je bilo sodišču prijavljenih največ primerov povzročitve nenamernih telesnih poškodb (47). V večini primerov gre za ljudi, ki so bili zapleteni v razne hujše prometne nesreče. Nadalje so zabeležili 12 primerov pijanosti, deset primerov tatvine z obtežilnimi okoliščinami ter 9 primerov namerne povzročitve telesnih poškodb. Ostalih prekrškov je bilo sorazmerno precej manj. Zabeležili so namreč sedem prijav zaradi sramotenja, šest prijav zaradi grozenj in pet prijav zaradi podpiranja prostitucije. Po štiri osebe se bodo morale zagovarjati zaradi nenamernega umora, ropa in izkoriščanj prostitucije, po trije zaradi kršitve družinskih obveznosti in poškodovanja zasebne lastnine, po dva pa zaradi poneverbe, nemoralnih dejanj, poskusa tatvine z obtežilnimi okoliščinami, poskusa izsiljevanja, lažne plačilne nezmogljivosti in nezakonite prilastitve. Po eno prijavo so zabeležili tudi zaradi upiranja javnemu funkcionarju, zaradi materialne poneverbe, zaradi zamenjave osebe, zaradi lažnih izjav o lastni istovetnosti, zaradi vdora v zasebno stanovanje ter zaradi namernega odkupovanja ukradenih predmetov.

Tečaj o preprečevaniu nesreč na delu

Šola za kvalifikacijo gredbenih delavcev bo tudi letos, po uspešnih izkušnjah v prejšnjih letih, s sodelovanjem ustanove za preprečevanje nesreč na delu ENPI, priredila tečaj o preprečevanju nesreč na delu za gradbene asistente in delovodje. Tečaj se bo začel 17. februraja na sedežu ENPI v Ul. Genova 8/III in bo obsegal 14 predavanj, ki bodo ob torkih in četrtkih od 18.30 do 20.30. Predavanja bodo imeli ravnatelj ENPI inž. Nereo Ferluga, inž. Saprtaco Santinello in dr. Renza Rancati.

Vpisovanja sprejemejo do 12. februarja na sedežu šole v Ul. Rossini 4.

Predavanja bodo med drugim obsegala kazonske predpise glede nesreč na delu, varnostnih naprav na gradbiščih, civilne in kazenske odgovornosti, statistične podatke o nesrečah na delu v gradbeništvu, predpise o uporabi storjev itd.

IZŠLA JE 20-21 ŠTEVILKA
ZALIVA
Revija je v prodaji v slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici.

KRZNA
SUPER ELEGANTNI MODELI
VISJA KAKOVOST
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST
Viale XX Settembre 16/III

TRGOVINA ČEVLJEV
ALTAMODA
TRST, UL. G. GALLINA 3 — TEL. 31822
IMA TE DNI VELIKO RAZPRODAJO ČEVLJEV — OB TEJ PRILOŽNOSTI BOSTE ZELO UGODNO NAKUPOVALI — ČEVLJI NAJBOLJŠIH ZNAMK — NOVEJŠI MODELI

ODPRI JE NOV
KASINO V LJUBLJANI
Kazino na evropski ravni v jugoslovanskem «Milanu» s sedežem v modernem izbranem in središčnem
HOTELU SLON
Dve restavraciji, od katerih ena tipična, nočni klub, dva bara, dve kavarni, slaščičarna, sladoledarna, snack-bar
ROULETTE, BACCARA, CHEMIN DE FER, BLACK JACK

Goriško-beneški dnevnik

ZA RACIONALIZACIJO ŽIVINOREJE

Načrt za gradnjo skupnega hleva na letališču v bližini Sovodenj

V začetku naj bi bilo v njem prostora za 100-150 govedi in oddelek za ustekleničenje mleka za prodajo

Na nedavnem letnem občnem zboru goriške bonomijanske Coldiretti je pokrajinski ravnatelj te organizacije Miolato v svojem posegu omenil, da mislijo postaviti med Gorico in Sovodnjami socialni hlev za govejo živino, pri katerem naj bi uredili tudi ustrezne naprave za ustekleničenje mleka za neposredno prodajo. V zadevi smo se obrnili do ravnatelja Miolata, ki nam je dal nekaj podrobnejših pojasnil o tem.

Federacija Coldiretti se že nekaj časa poteguje za to, da bi dobila kos mirenskega letališča med Štandrežem in Sovodnjami, kjer naj bi postavili tak zadružni hlev. Pogajanja so v teku z vodstvom letalske družbe, ki ima svoj sedež v Milanu in stopili so v stike tudi z ministrom Guiem. Če bodo uspeli v svoji nameri, naj bi postavili na tem kraju hlev, ki bi v začetku lahko sprejel 100 do 150 glav goveje živine, kar je dovolj za ekonomično upravo. Za ta načrt so pritegnili zanimanje kmetovalcev iz Štandreža, Podturna in Sovodenj, ki bi morali seveda pri tem prispevati tudi s svojim neposrednim upravljanjem takega skupnega hleva, ker bi na ta način znatno znižali obratne stroške.

Mleko, ki ga bodo pridobivali od krav mlekaric, katerim bi bila posvečena posebna pažnja, bi potem kar na mestu ustekleničili na najbolj preprost in cenen način ter ga dali v neposredno prodajo potrošnikom. V načrtu imajo tudi ureditev prodajnega lokala v Gorici, kar bi pocenilo razdeljevalne stroške in dalo jamstvo za prodajo mleka, ki bo ustrezalo vsem zdravstvenim in drugim predpisom.

Ravnatelj je dodal, da so dobili pobudo v tem smislu tudi od deželnega odbornika odv. Comellija, ki je prikazal vzgled Vidma na tem področju, ki je na prvem mestu v državi, dočim je Gorica na zadnjem. Seveda pa bo treba pri izvajanju tega načrta postopati polagoma in previdno, ker se je prav v videmski pokrajini marsikje pripetilo, da so zaradi naglice napravili napake, ki so spravile zadružne hleve v finančne težave.

Kar se stroškov za gradnjo in opremo tiče, računajo na pomoč kmetijskega odborništva deželne uprave in pa na deželne prispevke v okviru zakona za pasivna gorska področja, med katera spada tudi sovodenjska občina. In prav iz tega razloga skušajo pritegniti k akciji tudi živinorejce iz Sovodenj. Živinorejci pa bodo morali pri tem seveda paziti, da bodo obdržali nadzorstvo in po možnosti tudi vodstvo obrata v svojih rokah in skušali iz celotne pobude doseči čim večjo korist z najmanjšimi stroški.

Vprašanje posl. Škerka o smrtnih nesrečah v tržiški ladjedelnici

Uprava tržiške ladjedelnice «Italcantieri» je zavrnila predlog delavcev, naj bi se v podjetju in njegovih obratih izvedla, s pomočjo deželne uprave, anketa in preiskava o delovnih in varnostnih pogojih delavcev. Delavci so bili mnenja, da je taka preiskava študijskega znacaja neizogibno potrebna, ker je število nezgod na delu presenetljivo zraslo za 40 odstotkov samo v zadnjih mesecih. Med nezgodami je bilo kar deset smrtnih primerov.

V zvezi s tem je poslanec Albin Škerk vložil v poslanski zbornici ministru za državne so udeležbe vprašanje, v katerem ugotavlja, med drugim, da je «Italcantieri» državno podjetje. Prosi ga zato za oceno ravnanja uprave tržiške ladjedelnice spričo delavske zahteve in kakšne ukrepe namerava izvesti «ne za onemogočanje, temveč za uresničenje podobne pretrave, v korist zdravja in fizične integritete delavcev».

Enako vprašanje je v senatu vložil sen. Paolo Sema.

NOVA POBUDA ZA REŠITEV KRIZE V NSG

Delavska delegacija obišče jutri predsednika deželnega sveta

Izročili mu bodo spomenico o težavnem položaju v tovarni

Na pobudo delavskega odbora goriških tovarn SAFOG in Nuova S. Giorgio je bil v ponedeljek v Gorici sestanek delavcev teh dveh tovarn, na katerem so proučili sedanji težavni položaj ter dosedanje delovanje za zaščito delavskih interesov predvsem v zvezi z že dolgotrajno krizo v NSG in stalnim upadanjem zaposlitve v tem podjetju. Na sestanku so tudi dokončno izdelali dokument, ki ga je že podpisalo več sto delavcev in ki ga bodo predložili predsedniku deželnega sveta prof. Ribezziju.

Sestanek med delavsko delegacijo in predsednikom Ribezzijem bo jutri popoldne. Svojo prisotnost na sestanku so na povabilo sindikalnih organizacij napovedali tudi številni deželni svetovalci, ki so izrazili svojo podporo delavski pobudi.

GORIŠKA MLADINA
vabi na
PLESNO ČAJANKO
ki bo v dvorani kluba «Simon Gregorčič» Verdijev korzo 13, vsako nedeljo od 16. ure dalje.

Seznam kmečkih delavcev na vpogled v Gorici

Goriško županstvo sporoča, da so na njegovem protokolnem uradu do 27. januarja letos na vpogled seznami kmečkih delavcev, ki imajo stalno bivališče na področju te občine. Gre za seznam kolonov in spolovinarjev, ki se nanaša na leto 1969. Proti morebitnim nepravilnostim se prizadeti lahko pritožijo na prefekturo v roku 30 dni, se pravi do 26. februarja.

Sladkor proste cone ostane po 130 lir

Goriški pokrajinski odbor za cene je na svoji seji pod predsedstvom prefekta sklenil, da ohrani za letos nespremenjeno prodajno ceno sladkorja proste cone. Kontingent sladkorja za leto 1970 znaša 21 tisoč kvintalov, prodajna cena za potrošnike pa 130 lir kilogram.

Harmonikarji iz Trsta nastopijo v Gorici

V nedeljo, 25. t. m. z začetkom ob 16. uri, bo gostoval v Prosvetni dvorani v Gorici, Verdijev korzo 13, znani harmonikarski orkester «Miramar» iz Trsta, ki ga bo vodil dirigent Oskar Kjuder.

Koncert organizira šola Glasbene matice v Gorici. Ljubitelje harmonike že sedaj opozarjamo na to prireditev, kjer bodo deležni lepega užitka.

Prodaja vstopnic na sedežu SPZ v Gorici, Ul. Ascoli 1/I, tel. 24-95 in pri blagajni eno uro pred koncertom. Vstopnina po 500 lir za odrasle in po 200 lir za dijake.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 21. t. m. so na goriškem matičnem uradu prijavili rojstvo 7 otrok in smrt 5 oseb.

Rojstva: Massimo Cubesi, Gianluca Pavan, Andrea Pensabene, Simone Tomasin, Paola Bevolocqua, Antonella Stecchina in Sergio Zoff.

Smrti: 57-letna gospodinja Zuara Caffo, 74-letna Maria Taddeo por. Trevisan, Luca Mauro Barbieri, star 5 dni, 73-letni Angelo Vignolo in 76-letna upokojenka Maria Felcher vd. Soranzo.

Kino

CORSO. 17.15: «Boom il saccheggiatore», Steve Mc Queen, Sharon Farrell. Barvni kinemaskope.
VERDI. 17.00: «I due invincibili», John Wayne in Rock Hudson. Ameriški barvni film
MODERNISSIMO. 17.30: «Ringo, prega il tuo dio., ora t'ammazzo», M. Lynn in B. Farrel. Italijanski barvni film.
VITTORIA. 17.15: «Angeli bianchi... angeli neri». Italijanski barvni film; mladini pod 14. letom prepovedan.
CENTRALE. 17—21.30: «Incubo sulla città», Richard Johnson in Yolande Donlan.

Tržič

AZZURRO. 17.00: «Missione spazio, tempo zero». Barvni film.
EXCELSIOR. 16.00: «Di pari passo, l'amore e la morte». Barvni film.
PRINCIPE: 17.30: «Uomini d'amianto contro l'inferno», John Wayne, Katherine Ros. Cinemaskope v barvah.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Dolgotrajno umiranje v enem dnevu». Angl. barvni — ob 18. in 20. uri.
DESKLE: «Navihanci iz prve klopi», zahodnonemški — ob 19.30.
RENČE: Danes zaprto.
ŠEMPAS: Danes zaprto.
KANAL: «Praznik brez radosti» — ob 19.30.
SVOBODA: «Smrt tolpe Rogersa Pratta» — ob 18. in 20. uri.
PRVAČINA: «Ko pade noč» — ob 19.30.
DUTOVLJE: Danes zaprto.

DEŽURNI LEKARNI

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38; tel 22-68

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je odprta v Tržiču lekarna «Al Redentore» dr. Enneri in De Nordis, Ul. Rosselli 23, telefon 72440

PRIPRAVE ZA GRADNJO BOLNIŠNICE V ŠEMPETRU

V prihodnjih letih bodo v Novi Gorici napeli vse sile, da bi zgradili bolnišnico

Računajo, da bodo potrebovali nad 5 milijard dinarjev - Večino potrebnega denarja bodo zbrali s samoprispevkom v novogoriški, ajdovski in tolminski občini

Poročali smo že, da je novogoriška občinska skupščina sklenila uvesti samoprispevek, ki naj bi se stekal v sklad za gradnjo sempetrske bolnišnice. Samoprispevek ljudje in podjetja v novogoriški občini že sedaj plačujejo v druge namene. Samoprispevke uvajajo v Jugoslaviji od časa do časa, poleg običajnih davkov, in gredo v izrecne namene gradnje enega ali drugega objekta.

Po današnjih cenah računajo, da bi potrebovali za gradnjo šempetrske bolnišnice, katere skelet se dviga v nebo nekaj sto metrov od goriške glavne bolnišnice na italijanski strani meje, pet milijard in pol starih dinarjev. V Novi Gorici računajo, da bi s samoprispevkom do leta 1975 nabrali v novogoriški, ajdovski in tolminski občini štiri milijarde, ostalo pa naj bi prispevala republika ali pa celo federacija. Vprašanje je seveda če bodo cene držale. Treba je namreč misliti, da bodo cene poskočile, zaradi tega bo najbrž treba dodati še kaj denarja.

Bolnišnica bo glavni objekt gradnje na severnem Primorskem v prihodnjih letih, kajti vsi prebivalci se zavedajo, da je ta življenjskega pomena. Sedanji prostori v katerih so razni oddelki bolnišnice so bili zgrajeni v druge namene in so premajhni za vsak dan naraščajoče potrebe primorskega prebivalstva. Zdaj ima šempetrske bolnišnice le 3,5 postelje na 1000 prebivalcev, slovensko povprečje pa znaša na enako število prebivalstva 6 postelj.

«Bolnišnica je prva!». Tako pravijo in mislijo ljudje na Goriškem. Zaradi tega bodo takoj pričeli zbirati denar in možno je, da bodo kmalu, ko bodo določene vsote denarja na razpolago, pričeli urejevati vsaj zunanjo podobo stavbe. Železobetonsko ogrodje stavbe stoji v Šempetru že nekaj let. Sicer pa naj prebivalci severne Primorske pomislijo tudi na dejstvo, da so novo bolnišnico v Gorici gradili celih petnajst let. Mogočna stavba v Ulici Vittorio Veneto je bila dograjena že pred vojno, vendarle so se oddelki vanjo vselili iz starih prostorov pri Rdeči hiši in v Ulici Brigata Pavia šele pred desetimi leti.

Sociološka raziskava o društvih

Zavod za mednarodno sociologijo (ISIG), ki ima svoj sedež v Gorici, Ul. Diaz 6, nam je poslal spodaj navedeno pismo s prošnjo za objavo:

Inštitut za melnarodno sociologijo v Gorici, ki je bil ustanovljen lansko leto s posebno nalogo, da razišče socialne posledice obstoja meje in njene socialne vzroke, pravkar vodi obširno raziskavo o združevanju v Gorici in na Goriškem. Prvo obdobje raziskave je bilo v registraciji vseh društev: kulturnih, športnih, političnih, sindikalnih, bivših borcev, mladinskih, poklicnih, zabavnih, podpornih, študentovskih in drugih. Vsem, ki so odgovorni za društva, bo Inštitut v prihodnjih dneh poslal vprašalno polo, s pomočjo katere naj bi se osvetlila predvsem struktura in delovanje posameznih društev. Prvi zanimivi podatek, ki smo ga ugotovili, je število društev, ki jih je Inštitut zasledil: gre za 1000 društev.

Drugo obdobje raziskav bo to, da bo Inštitut natančno proučil funkcijo, ki jo vršijo posamezna društva v okviru skupnosti. Pri tej raziskavi se bo Inštitut poslužil samo enega vzorca, ki bo izbran po zemljepisnih, etničnih in tipoloških kriterijih.

Ker gre za izrecno znanstvene namene, ki naj bi pripomogli k boljšemu razumevanju položaja v naši pokrajini, vabi Zavod vse tiste, katerim bo poslal vprašalno polo, k vljudnemu sodelovanju, da bi lahko čim prej preverili osnove te raziskave.

Štipendije za akademike na pokrajinski upravi

Tudi letos je pokrajinska uprava v Gorici razpisala natečaj za podelitev študijskih podpor akademikom, ki imajo stalno bivališče na Goriškem ter obiskujejo univerze v Italiji. Prošnje je treba vložiti na tajništvo pokrajinske uprave v Gorici, Korzo Italija 55, do 15. marca t. l.

Univerzitetni študentje dobijo vse podrobne informacije na tajništvu pokrajinske uprave. Na natečaj opozarjamo slovenske akademike, ki so že v prejšnjih letih dobili tovrstne štipendije.

V tržiški bolnišnici so včeraj pridržali na zdravljenju dva prebivalca iz Ronk, ki sta se ponesrečila pri dveh manjših cestnih nesrečah. Gre za Angela Franchija, ki bo ostal na zdravljenju 10 dni in Alessandra De Vit, ki bo ozdravel v 20 dneh.

Sportno združenje Dom v Gorici
priredi v soboto, 31. januarja od 21. ure dalje v Prosvetni dvorani v Gorici
plesni večer
Vstop samo v vabili.

PO PODATKIH MATIČNEGA URADA

V sovodenjski občini se je lani prebivalstvo povečalo za 25 oseb

Ob zaključku leta 1969 je bilo v občini 1795 oseb - Številnim otrokom so Sovodenjci dali lepa slovenska imena

Pred nekaj dnevi smo objavili podatke o gibanju prebivalstva v doberdobski in v števerjanski občini. Na vrsti je danes pregled tega gibanja v letu 1969 v sovodenjski občini. V tej občini so lani zabeležili precej visoke številke: 36 rojstev, 19 smrtnih primerov, 23 porok. To je kar precej, posebno še če to primerjamo s sorodnimi gibanji v ostalih dveh slovenskih občinah na Goriškem. V Števerjanu so npr. imeli lani 10 rojstev, 9 smrti, 14 porok, v Doberdobu pa v istem razdobju 19 rojstev, 8 smrti, 19 porok. Res je, da je število prebivalstva v sovodenjski občini večje kot v ostalih dveh občinah, vendar razmerje gre očitno v korist prebivalstva sovodenjske občine. Še en podatek. Lani je prebivalstvo te občine naraslo za 25 oseb. Ob začetku leta so imeli namreč 1770 oseb vpisanih v sezname stalnega prebivalstva, ob zaključku leta pa jih je bilo 1795.

Rojstev je bilo torej lani 36. Nihče se ni rodil v Sovodnjah, skoro vsi so se rodili v goriški porodnišnici. Evo vam njih imena: Damiana Cescutti, Silvestro Visintin, Amedeo Cotič, Claudio Battisti, Andrea Ruggiero, Tanja Peteani, Zdravko Černic, Lara Visintin, Egon Jože Tomsič, Walter Igor Ferfolia, Loredana Bertolini, Marco Aldo Černigoj, David Fait, Igor Tomsič Alenka Florenin, Flavio Primožič, Ivo Kovic, Pavel Durčik, Irena Gulin, Jožko Devetti, Diego Paoletti, Maria Grazia Venuto, Flavio Francesco Sambo, Mitja Juren, Marino Tomsič, Claudia Morittu, Vesna Primožič, Loredana Cingerli, Paolo Hmeljak, Lucia Visintin, Marko Gulin, Andrej Čevdek, Alberto Grillo.

Tem je treba dodati še nekatere otroke, ki so se rodili v tujini, so pa vpisani v sezname sovodenjskega prebivalstva. Mario Mazzucchin se je rodil v Hamburgu v Nemčiji, Juri Igor Malič v Veveyu v Švici, Franco Devetak v Burlachu v Švici.

Pri prebiranju imen dobimo razveseljiv vtis. Starši so mnogim otrokom dali slovenska imena, bodisi da so jih vpisali na goriškem matičnem uradu kot v tujini. Število slovenskih imen pri otrocih sovodenjskih staršev je bilo lani precejšnje.

V občini so lani zabeležili devetnajst primerov smrti. Šest jih je umrlo doma, trinajst pa izven občine, v glavnem v bolnišnici. Doma so umrli: Ivan Devetak (Vrh), Marija Cotič (Sovodnje), Matilda Peric por. Ožbot (Peč), Marija Černic vd. Devetak (Rubije), Marija Zavadlav (Sovodnje), Marija Vižintin vd. Grilj (Vrh). Izven občine pa so umrli: Angelina Hmeljak vd. Durčik (Sovodnje), Jožef Trampuš (Rupa), Longino Fonzari (Vrh), Kristina Klemše (Rupa), Ivan Kovic (Peč), Jožef Pahor (Sovodnje), Mario Bizjak (Rubije), Marija Batistič vd. Kavčič (Peč), Ana Batistič vd. Peteani (Peč), Terezija Pavletič vd. Gorkič (Gabrije), Ana Marija Cotič (Sovodnje), Luigi Ortolan (Sovodnje), Ivanka Maraž (Rupa).

V Sovodnjah so se poročili: Ivan Devetak in Ana Boschin, Antonio Camossi in Vera Cotti, Rodolfo Volk in Ana Marija Ožbot, Karlo Tomsič in Zlatka Pelicon, Marco Tommasi in Sabina Cotič, Bruno Stecchina in Janka Koncut, Mario Brescia in Maria Candi, Oskar Pahor in Severina Petejan, Giorgio Cerne in Ana Marija Tomsič, Livio Brisco in Bojana Marija Malič, Giorgio Cogliatti in Nevenka Cotič. Izven občine pa so se poročili: Giovanni Bruno in Amelia Incoronata (Genova), Alojz Gulin in Emilia Prizzan (Gorica), Antonio Melis in Ermenegilda D'Agostin (V. Veneto), Danilo Čevdek in Danila Tomažič (Gorica), Ivan Černic in Guerrina Pieri (Trst), Albin Berlot in Fernanda Murenec (Praprotno), Giorgio Gorini in Zdenka Cijan (Gorica), Fortunat Tomsič in Danijela Kodrič (Nova Gorica), Valerij Cotič in Milena Čevdek (Lignano), Dominik Grillo in Marija Konič (Nova Gorica), Marko Kovic in Ana Marija Kenda (Nova Gorica), Valter Knorr in Marija Markočič (Zagreb).

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Mladega Postojnčana so našli ob cesti brez dokumentov

Razprava o kmetijskem načrtu v Podbonescu

Dva avtomobilista, ki sta se peljala prejšnji dan po neki cesti v Manzanu, sta opazila na robu ceste nekega neznanega mladeniča, ki je ležal na tleh in imel manjšo rano na glavi. Ker se z njim nista mogla sporazumeti, sta ga naložila na avto in odpeljala h karabinjerjem v Čedad, ti pa so ga odpremili v tamkajšnjo bolnišnico.

Zdravniki so mu nudili samo prvo pomoč. Za zadevo se je zanimal tudi policijski komisar v Čedadu. Ker mladenič ni imel pri sebi nobenih dokumentov je komisar vzel na zapisnik njegove izjave. Tako je izvedel, da ima 17 let, da se imenuje Srečko Lesica in da je doma iz Postojne. Mudil se je pri nekih znancih na obisku ter je tam pustil tudi svoje dokumente. Ker policija ni imela nič proti njemu so ga potem odpremili domov in ga na mejnem prehodu pri Rdeči hiši izročili jugoslovanskim obmejnim organom.

Na županstvu v Podbonescu je bil prejšnji dan dopoldne sestanek kmetovalcev te vasi, na katerem so jim predstavniki ustanove ERSA iz Gorice obrazložili načrt za reorganizacijo in poživitev kmetijstva v Nadiških dolinah. Glavno poročilo je podal prof. Prestamburgo, docent za gospodarstvo pri tržaški univerzi; podrobneje o načrtih ERSA za to področje pa je govoril dr. Tita Angeli. Med prisotnimi so bili tudi predstavniki občinske uprave, pokrajinski kmetijski nadzornik konzorcialni živinozdravnik in drugi. Domačini so z zanimanjem poslušali podrobnosti o načrtu za razvoj kmetijstva, ki naj bi pripomogel k odpravi brezposelnosti v teh krajih in zmanjšal izseljevanje.

AVTOPROMET GORICA - NOVA GORICA
vas vabi, da obiščete zimskošportno središče LOKVE. Dnevno obratujejo vlečnice, ugodna smučišča in tereni za druge zimskošportne dejavosti. Hotel POLDANOVEC s 100 ležišči in restavracijo z domačo hrano, vinom in drugimi pijačami — Ob sobotah in nedeljah ter prazniških ples.
Informacije tel. 22-911, 21-443, 77-010

šport šport šport šport šport

SMUČANJE «POKAL VITRANC»

Švicar Giovanoli premagal Russela

Giovanoli je potrdil, da je specialist za veleslalom

KRANJSKA GORA, 21. — Z udeležbo 122 tekmovalcev iz 21 držav je bilo danes v Kranjski gori tekmovanje v veleslalomu, ki se točkuje za svetovni pokal. Med smučarji ni bilo nekaterih znanih tekmovalcev mednarodnega razreda, ki se pripravljajo za tekmovanje v smuku v Megevu. Zato pa je bilo med tekmovalci več mladih smučarjev od katerih so se nekateri prav dobro odrezali.

Tekmovanje je potekalo na dobro pripravljenih, a poledenelih progah dolgih 1250 metrov, s startom na nadmorski višini 1230 metrov in s ciljem na 870 m, z 62, oziroma 58 vratci. Ker sta bili progi precej ledeni so imeli dejansko vsi tekmovalci (tudi z visoko startno številko) enake pogoje tekmovanja, ker se proga med vožnjo ni kvarila. Med tekmovanjem so številni odstopili, oziroma so jih diskvalificirali. Največ uspehov so zabeležili mladi Švicarji, saj so med prvimi desetimi mesti zavzeli kar štiri. Najbolje plasirani Jugoslovan je bil Blaž Jakopič, ki je zasedel 20. mesto.

Lestvica veleslaloma

1. Dumeng Giovanoli (Švi.) 3'16"64 (1'37"59 + 1'39"05)
2. Patrick Russel (Fr.) 3'17"41 (1'38"85 + 1'38"56)
3. Georges Mauduit (Fr.) 3'18"60 (1'39"39 + 1'39"21)
4. H. Hemmi (Švi.) 3'19"03
5. J. Tischauser (Švi.) 3'19"53
6. W. Tresch (Švi.) 3'19"73
7. A. Bachleda (Pol.) 3'20"15
8. W. Bleiner (Av.) 3'20"15
9. C. Neureutehr (Z. Nem.) 3'21"01
10. H. Hofner (Av.) 3'21"10
11. W. Figl (Av.) 3'21"33
12. P. Duncan (Kan.) 3'21"44
13. F. De Nicolo (It.) 3'21"70
14. A. Stock (Av.) 3'21"85
15. E. Schmalzl (It.) 3'21"86
20. Blaž Jakopič 3'23"00
46. Jože Gazvoda 3'28"29
49. Marko Kavčič 3'31"43
52. Dušan Javnik 3'32"29
54. Gorazd Bedrač 3'22"61
60 Boris Pesjak 3'34"11

Jutri bosta na sporedu dva slaloma, ki pa se ne točkujeta za svetovni pokal.

NOGOMET

Danes so odigrali tri srečanja A skupine C lige, ki so jih bili odgodili med prvenstvom.

Izidi:

Legnano — Alessandria	0:0
Solbiatese — Seregno	1:1
Derthona — Pro Patria	1:1

Lestvica pa je naslednja: Novara 24 točk, Rovereto in Treviso 23, Lecco, Solbiatese in Seregno 22, Triestina 20, Legnano in Alessandria 19, Sottomarina 18, Monfalcone 17, Udinese 16, Biellese 15, Trevigliese in Derthona 14, Verbania 13, Padova in Venezia 12, Marzotto 11, Pro Patria 10.

Pro Patria, Triestina, Venezia in Trevigliese dve tekmi manj; Legnano, Alessandria, Biellese, Udinese, Verbania in Padova eno tekmo manj.

12. REDNI OBČNI ZBOR SPORTNEGA ZDRUŽENJA BOR

V četrtek, 29. januarja 1970 ob 20.30 v prvem, in ob 21. uri v drugem sklicanju bo 12. redni občni zbor športnega združenja Bor v prostorih Kulturnega doma v Ul. Petronio 4 z naslednjim dnevnim redom:

1. **Izvolitev predsedstva in volilne komisije.**
2. **Poročila predsednika, tajnika in blagajnika.**
3. **Diskusija.**
4. **Razrešnica staremu odboru.**
5. **Sprememba pravil.**
6. **Volitve.**
7. **Razno.**

Vabimo tudi tiste člane Bora, ki niso prejeli vabila, da se udeležijo občnega zbora.

KOŠARKA

Italijanski reprezentanti za nastop v Ljubljani

RIM, 21. — V italijanski reprezentanci, ki se bo pomerila 28. januarja v mednarodnem prijateljskem košarkarskem srečanju z Jugoslavijo v Ljubljani, dan kasneje pa v Karlovcu, bodo igrali naslednji igralci:

Bariviera in Masini (Simmenthal); Bisson (Snaidero); Cosmelli (Virtus); De Rossi in Zanatta (All'Onestà); Errico (Fides); Meneghel (Petrarca); Meneghin, Ossola in Rusconi (Ignis); Recalcati (Cantu).

ŠD BREG

organizira v nedeljo, 25. januarja 1970 smučarski izlet v Nevegal. Prijave sprejemajo vaški poverjeniki.

ODBOJKA TEDENSKI PREGLED

V soboto odločilni nastop Bora proti ekipi Minelli v Modeni

V ženski B ligi so že sestavili skupine

Sobotni nastop Bora v tekmi s Pagninom iz Padove je prekosil tudi najbolj rožnata pričakovanja. «Plavi» so svojemu nasprotniku zadali prvi letošnji poraz in tako odprli Minelliju pot do prvega mesta, pa tudi sebi. Že v soboto bomo vedeli če lahko Bor še naprej upa na prvo stopnico lestvice. Slovenska ekipa se bo namreč pomerila v Modeni z Minellijem. Tudi v tem srečanju bodo morali borovci po kazati tako zagrizenost in borbenost, kot smo jo videli v tekmi s Pagninom.

«Plavi» so v soboto slabo začeli in pustili pobudo v nasprotnikovih rokah. Stanje je do četrtega seta stalno nihalo in gostom se je že obetala zmaga s 3:1, ko so borovci zaigrali na izreden način in so z boljšo kondicijo pregazili nasprotnike. Posebno uspešna je bila obramba, a tudi napad ni zaostajal. Vsi borovci, brez izjeme, so se močno potrudili, da so dosegli cilj, ki so si ga zastavili.

Nekaj besed tudi o sodniku. Ta je (čeprav je mednarodni sodnik) v soboto razočaral. Mož je gotovo imel slab dan.

Poglavje zase pa zasluži občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo telovadnico v Ul. della Valle. 500 oseb in še več je navdušeno pozdravilo že osmo zaporedno zmago Bora in je skozi celotno tekmo bodrilo svoje igralce. Delček Borove zmage pripada tudi občinstvu!

Zanimivo pa je dejstvo, da se je na sobotni tekmi Triestine v telovadnici v Ul. Monte Cengio zbralo kar 900 oseb. Če tem prištejemo še Borove navijače potem pridemo do številke, s katero se lahko ponaša le nekaj nogometnih klubov pri nas. Gotovo lahko sedaj trdimo, da je odbojka postala drugi tržaški šport.

Libertas je v tem kolu ponovno okusil grenkobo poraza in je tako zdrknil še nižje na lestvici. Tržačani so v Mantovi gladko izgubili in bodo morali od sedaj dalje paziti, da jim ne bi obstanek v B ligi postal nemogoč.

Izidi prvega povratnega kola:

Celana — CUS Turin	3:1
Scaiola — Libertas	3:1
Bor — Pagnin	3:2

Lestvica

Pagnin	10	9	1	29	8	18
Minelli	9	8	1	28	7	16
Bor	10	8	2	27	14	16
Olimpia	9	5	4	18	16	10
Celana	10	5	5	18	19	10
Scaiola	10	4	6	16	22	8
CUS Turin	9	3	6	15	22	6
Libertas TS	10	3	7	15	26	6
COOP Parma	8	1	7	7	21	2
Alessandria	9	1	8	10	26	2

Prihodnje kolo

Pagnin — Scaiola
CUS Turin — Alessandria
Minelli — Bor
Olimpia — Celana
Libertas TS — COOP Parma

* * *

V prvi moški ligi ni prišlo v tem kolu do sprememb. «Veliki» so vsi zmagali in tako je razmerje v lestvici ostalo nespremenjeno.

Triestina si je v tem kolu nekoliko popravila položaj na lestvici. V domači tekmi so Tržačani odpravili neposrednega tekmeca za peto mesto, Casadio iz Ravenne.

Izidi desetega kola:

Panini - Baby Brummel	3:1
Renana - Termoschell	3:0
Bumor Parma — Esercito	3:0
Ruini — Portuali	3:1
Triestina - Casadio	3:2
Bovoli - Milano	3:2

Lestvica

Ruini FI	10	10	0	30	9	539 408	20
Panini MO	10	9	1	28	5	471 266	18
Bumor PR	10	8	2	25	13	510 408	16
Renana BO	10	7	3	24	11	460 370	14
Triestina	10	5	5	19	19	490 484	10
B. Brumm.	10	5	5	20	20	501 542	10
Bovoli BO	10	5	5	21	22	506 547	10
Termos.RE.	10	4	6	16	20	423 454	8
Casadio RA	10	4	6	16	24	426 504	8
Pall.Milano	10	2	8	14	26	433 518	4
Esercito NA	10	1	9	10	27	349 520	2
Portuali RA	10	0	10	3	30	311 488	0

* * *

V ženski A ligi je bil program nekoliko okrnjen, ker so bile vse najboljše igralke zaposlene v Firencah na skupnih pripravah, ki jih je vodil novi trener Constantinescu. Na teh pripravah je sodelovala tudi borovka Sonja Pernarčič.

Premor pa je izkoristila Presolana, ki je gostovala na Siciliji. V tekmi z Mediterraneo je prišlo do fizičnega napada na sodnika s strani domačega občinstva. Mož s piščalko se je le s težavo rešil in je moral celo uro čepeti v slačilnici, da so se ognjeviti navijači pomerili.

Izida

FARI Palermo - Presolana	3:0
Presolana - Meditterraneo	3:1

Lestvica

FINI	9	9	0	27	1	18
CUS Parma	9	7	2	24	7	14
Cogne	9	7	2	22	8	14
La Torre	8	6	2	21	11	12
Presolana	11	5	6	17	23	10
CUS Milan	9	3	6	13	21	6
Cabassi	9	3	6	12	23	6
FARI Palermo	10	3	7	14	23	6
Mediterraneo	10	2	8	13	26	4
Confit	8	1	7	8	21	2

* * *

Italijanska federacija je v teh dneh sporočila razporeditev ekip v ženski B ligi. Naše ekipe bodo potovale v Gorico in v Padovo, medtem ko bo moral Sacile gostovati v Lombardiji.

f. v.

NOGOMET TEDENSKI PREGLED 2. IN 3. AMATERSKE LIGE

Breg po 12 kolih končno zmagal Več odgodenih srečanj v 3. ligi

V II. amaterski ligi so v nedeljo odigrali zaostale tekme, ki so bile odgodene zaradi slabega vremena ali zaradi neuporabljivih igrišč. Kriška Vesna je grala v Farri proti domači enajsterici, s katero je remizirala. Nastop Vesne je zadovoljil navijače, pa čeprav so bili nekoliko razočarani nad sodnikom, ki je znatno oškodoval Križane. «Plavi» so z zasluženo točko utrdili položaj v lestvici. Trenutno so na 6. mestu.

Breg in Juventina sta se pomerili na kriškem igrišču. Morda prav ta menjava igrišča v zadnjem trenutku (Brežani po navadi igrajo na Padričah) je koristila Brežanom, ki so končno po 12 nedeljah prišli do prve zmage. Ta zmaga je zelo pomembna, saj so Brežani dohiteli Juventino na lestvici. Srečanje je bilo na splošno zanimivo in v določenih trenutkih celo napeto. Igralci Juventine so se bolje izkazali v prvem polčasu. Brežani pa so prevladovali v drugem delu igre. In prav v drugem polčasu so domačini dosegli prvi gol z Lebanom. Igralci Juventine so poostrili ritem igre v upanju, da bi dosegli izenačenje, pri tem pa so se odprli v obrambi, kar so seveda izkoristili Brežani in podvojili izid na 2:0.

IZIDI

*Pro Farra - Vesna	1:1
*Fogliano - Isonzo Turriaco	2:2
*Isonzo S.P.I. - S. Canzian	2:2
*Breg - Juventina	2:0

LESTVICA

Libertas	13	9	2	2	22	10 20
Lucinico	12	7	4	1	18	1 18
Rosandra	13	5	6	2	14	9 16
Pro Farra	13	4	8	1	18	15 16
S. Canzian	13	5	6	2	17	16 16
Vesna	13	6	3	4	16	13 15
Is. Turriaco	13	5	3	5	19	16 13
Itala	13	4	5	4	15	15 13
Aurisina	13	5	2	6	16	14 12
CRDA	13	4	4	5	14	19 12
Isonzo S.P.I.	13	4	2	7	18	24 10
Fogliano	13	2	5	6	12	18 9
Breg	12	1	3	8	6	21 5
Juventina	13	1	3	9	11	25 5

PRIHODNJE KOLO 25. 1. 70

Itala — Vesna
Juventina — Fogliano
Libertas — Lucinico
Isonzo S.P.I. — Rosandra
Aurisina — Breg
Pro Farra — CRDA
Isonzo Turriaco — S. Canzian

Tudi v III. amaterski ligi so odgodili precej tekem zaradi neuporabljivih igrišč in zaradi goste megle. Prekinili so tudi tekmo Zarja — Primorje v 7.' prvega polčasa in Libertas Opčine — Devin v 35.' prvega polčasa pri stanju 1:0 za Libertas.

Enajsterica Primorca iz Trebč je v nedeljo igrala proti moštvu Portuale. Kljub blatnemu igrišču je bilo srečanje lepo in napeto od začetnega žvižga do konca. Trebenci so že v 12.' prišli v vodstvo, Tržačani pa so 7' kasneje izenačili. Vse je kazalo, da bo igralcem Primorca trda predla. Zgodilo pa se je obratno. Enajsterica Primorca je imela več priložnosti od domačinov, toda pred nasprotnikovimi vrati so bili Trebenci neučinkoviti.

Srečanje med Vesno B in Unionom se je prav tako zaključilo z delitvijo točk. Tekma pa je bila nezanimiva in dolgočasna. Zaman so nekateri igralci skušali razgibati igro, a jim ni uspelo. Od Križanov več nismo mogli pričakovati, Podlonjerci pa so tokrat razočarali. Če v prihodnjih nastopih Podlonjerci ne bodo dosegli kake zmage, bodo znatno poslabšali položaj v lestvici. Vesni pa se je zaslužena točka dobro prilegla, ker so to dosegli po petih zaporednih zmagah.

IZIDI

Libertas Prosek — Stock	0:2
Portuale - Primorec	1:1
Zarja - Primorje	neod.
C.G. Občine - Roianese	neod.
Tecnoferramenta - Coop	0:1
Vesna B - Union	1:1
Libertas Op. - Devin	neod.

LESTVICA

Primorje	10	9	0	1	45:9	18
Stock	11	8	2	1	26:9	18
Portuale	10	7	3	0	29:9	17
Zarja	9	7	1	1	23:3	15
Union	10	3	5	2	15:17	11
Libertas Op.	10	4	2	4	18:12	10
Tecnoferr.	10	4	2	4	12:12	10
Libertas Pr.	11	4	2	5	21:24	10
Primorec	8	2	3	3	7:7	7
COOP	10	3	1	6	13:25	7
Vesna B	10	1	2	7	8:24	4
Roianese	9	2	1	6	6:17	3
Devin	9	1	1	7	8:27	3
C.G. Občine	9	0	1	8	4:40	1

Roianese dve točki manj zaradi dveh odnovedanih tekem.

PRIHODNJE KOLO 25. 1. 1970

Zarja — Primorec
Vesna B — Devin
Union — C.G. Občine
Stock — Primorje
Tecnoferr. — Portuale
Roianese — Libertas Op.

Bruno Rupel

KOŠARKA TEDENSKI KOMENTAR

Najslabša tekma Borovih članov Naraščajniki Poleta zadovoljili

Igralci moštva Italsider: «Peter Starc najboljši mladinec v Trstu» Počitek za openska dekleta - Borovi naraščajniki vestno trenirajo

Še dve koli in se bo zaključil prvi del moške košarkarske D lige, v kateri nastopa tudi Bor. «Plavi» so morali tudi v nedeljo predati orožje bolj kvotiranemu nasprotniku, ki je z umerjeno in premišljeno igro spravil v zadrego Borov napad, ki je predvsem v prvem polčasu popolnoma odpovedal. Naši fantje so metali iz vseh položajev (tudi iz ugodnih), pa niso zadeli koša. To jih je nedvomno vznemirilo, tako da so povzročili nekaj začetniških napak, ki so bile seveda usodne.

Kljub vsem porazom, pa se naši košarkarji niso demoralizirali. V ekipi se je že pred prvenstvom ustvarilo prijateljsko vzdušje, ki je seveda v tem «negativnem» obdobju ekipe izredne važnosti

Vsaka tekma je za «plave» koristna izkušnja za bodoče delovanje. Fizično mislimo, da so borovci med najmočnejšimi tega prvenstva. V D ligi pa si bodo pridobili še izkušnje, izpilili bodo osebno tehniko in izboljšali taktiko moštva.

V 9. kolu so zabeležili naslednje izide:

Siloplast — Robur	49:42
Thiene — *Bor	51:38
D. Bosco *Ro — Zucc. Bo	70:64
Costi RE — 4 Torri Fe	67:60
Die N'ai — Parkett GO	84:44
Treviso — Castelfranto	n.o.

LESTVICA

Diè N'ai 18 točk, Thiene 14, Don Bosco 12, Quattro Torri, Castelfranco, Siloplast in Treviso 10, Costi in Parkett 8, Robur 6, Zuccheri 2, Bor 0. Treviso in Castelfranco imata tekmo manj.

* * *

Nedeljski poraz je mladince Bora precej potrl. Res je, da pred tekmo niso upali na zmago, ker je CGS trenutno najmočnejša peterka v Trstu. Ko pa so pred eno minuto in petnajstimi sekundami pred koncem tekme vodili za tri točke in imeli na razpolago dva prosta meta, so bili gotovi, da jim zmaga ne bo ušla. Toda dve zaporedni napaki sta bili usodni in nasprotnik je dosegel dva odločilna koša. Tekma je bila zelo napeta in na visoki ravni, kot nam priča tudi rezultat 73:72. Srečanju so prisostvovali tudi nekateri igralci ekipe Italsider, ki se skupno s CGS potegujejo za prvo mesto na lestvici. Po tekmi so nam izjavili, da če bi borovci igrali dva tedna prej proti njim, jim zmaga gotovo ne bi ušla. Odličen vtis jim je tudi zapustil Peter Starc, katerega imajo za najboljšega mladinca v Trstu.

* * *

Naraščajniki Bora so v nedeljo, čeprav poraženi, pokazali neki napredek. Ekipa Ricreatori je bila premočna zanje in tekmo so zato izkoristili, da bi izpilili nekatere sheme. V nedeljo jih namreč čaka srečanje z vrstniki Servolane B. Nobena izmed obeh ekip ni v tem prvenstvu še dosegla zmage in borovci se zato skrbno pripravljajo za tekmo. Neprijetno bi bilo namreč borovcem, če bi se uvrstili na zadnje mesto lestvice.

* * *

Bitka za žogo pod košem med tekmo CGS — Bor

Naraščajniki Poleta so v nedeljo zmagali proti moštvu Servolane B. Nasprotnik je bil sicer skromen in trener Tavčar je imel veliko preglavic, kajti njegovi fantje so tekmo «vzeli preveč na lahko». Kar se je seveda tudi maščevalo. V nekaj minutah je nasprotnik že vodil z 10:4. Poletovci so se nato zbrali in končno zaigrali, kot znajo. Zmaga je bila zato neizbežna.

S tema dvema točkama so se naši košarkarji pomaknili na sredino lestvice.

* * *

Dekleta so počivala. Poletovke pa so igrale v soboto prijateljsko tekmo v Postojni, kjer so tudi premagale domačo postavo.

* * *

V italijanski prvi ligi se je zaključil prvi del prvenstva. Ignis je zasluženo zimski prvak. Moštvo iz Vareseja je namreč v nedeljo premagalo goriški Splügen Bräu na domačih tleh. Goričani so sicer zaigrali dobro, le malo pa so mogli proti močnim nasprotnikom. Presenečenje dneva je bil poraz Simmenthala v Benetkah. Snaidero je na domačih tleh premagal močno peterko Fidesa.

* * *

V prvi jugoslovanski ligi je Olimpija dosegla rekordno zmago proti domačemu Mariboru 66. Ljubljančani so dosegli nič manj kot 142 točk, od katerih je 52 dal odlični Žorga. Jugoplastika in Crvena zvezda pa sta bili poraženi. Tako je Olimpija ponovno prva s štirimi točkami prednosti.

Izidi:

Lokomotiva — Crvena zvezda 100:99, Železničar — Radnički 62:60, Beograd — Jugoplastika 86:81, Partizan — Borac 92:108, Zadar — Radnički 78:79, Maribor — Olimpija 64:142.

* * *

Črn dan tržaških moštev. Lloyd je izgubil proti Candy. Don Bosco je klonil na domačih tleh proti moštvu Patriarca. Tržaški derbi Italsider — B. Trieste je po predvidevanju osvojila peterka Italsidra. V ženski A ligi je Calza Bloch premagala Lanco s 75:71.

b. l.

SMUČARSKI SKOKI

Raška nedosegljiv tudi v St. Moritzu

6. Italijan Aimoni, 8. Jugoslovan Zajc

ST. MORITZ, 21. — Olimpijski prvak Čehoslovak Jiri Raška je po sijajni nedeljski zmagi v Chamonixu, osvojil danes prvo mesto tudi na tekmovanju v skokih v St. Moritzu. Zadovoljive rezultate so dosegli danes tudi jugoslovanski in italijanski skakalci.

Lestvica:

1. Jiri Raška (ČSSR) 215,7 točke (82-81)
2. Rudolf Hoehnl (ČSSR) 206,9 (80-81)
3. Hans Schmidt (Švi.) 206,4 (80-83,5)
4. Macle (Fr.) 202,1 (78,5-78)
5. Ihle (Z. Nem.) 199,4 (78,5-80)
6. Aimoni (It.) 198,8 (77-80)
7. Rydval (ČSSR) 195,9 (75-81)
8. Zajc (Jug.) 195,9 (77-76,5)
9. Goellner (Z. Nem.) 195,1 (17,5-78)
10. Ceccon (It.) 192,4 (76,5-77)

BOKS

NEW YORK, 21. — Če bi si zamislili boksarsko srečanje med Rockyjem Marcianom in Cassiusom Clayjem, bi zmagal Marciano s k. o. v 13. krogu. Tak je namreč izid, ki ga je dal computer. Poskus so seveda izvedli v ZDA.

OBVESTILO

Športno društvo v Sovodnjah obvešča vse mladince in naraščajnike, da bo v nedeljo, 25. januarja ob 10.30 trening - tekma na nogometnem igrišču v Sovodnjah. Vodstvo društva vabi vse igralce, da se treninga gotovo udeleže, ker se bo prvenstvo začelo v nedeljo 1. februarja.

ŠZ Bor organizira 24. januarja avtobusni izlet v Modeno, ob priliki moške prvenstvene odbojkarske tekme Minelli — Bor. Odhod avtobusa bo ob 15. uri s Trga Ulpiano.

Rezervacije v Ul. Geppa 9, tel. 31119, ob uradnih urah.

* * *

ŠD SOKOL IZ NABREŽINE VABI SVOJE ČLANE IN PRIJATELJE NA DRUŽABNI VEČER, KI BO V SOBOTO, 24. T. M. OB 20.30 V DRUŠTVENIH PROSTORIH.

ŠD Polet priredi v sredo, 28. t.m. avtobusni izlet v Ljubljano, na košarkarsko tekmo Jugoslavija-Italija. Odhod iz Trsta bo ob 16.45, z Opčin pa ob 17. uri. Vpisovanje v Trstu pri potovalnem uradu Aurora Ul. Cicerone 4, na Opčinah pa v trgovini s čevlji Marčelo Malalan. Proseška cesta 18. Vpisovanje se zaključi v soboto, 24. t.m. Cena vožnje in vstopnice (na glavni tribuni z oštevilčenimi sedeži) je 2.500 lir.

ŠZ BOR

obvešča ljubitelje košarke, da je vsak torek na stadionu «Prvi maj» od 16. do 18. ure tečaj za najmlajše košarkarje (letniki 1956 in mlajši).

OBČNI ZBOR ŠD POLET

Odbor ŠD Polet obvešča svoje člane, da bo redni letni občni zbor društva v nedeljo, 25. januarja 1970 ob 18. uri, v dvorani Prosvetnega društva na Opčinah.

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

Prežihov Voranc — DOBERDOB

37.

Črna vojska

Barfuss je hotel slišati čisto nekaj drugega. Ko je spREVIDEL, da tako ne pride nikamor, je dobrohotno menil:

«Tukaj ste varni pred ognjem.»

«Varni, dokler ne bo začel srati v kotanjo.»

Vojak je izginil v temo. Medtem so se spredaj spet začeli premikati, slišal se je Rodetov glas. «Na levo!» in že je bilo treba iti dalje. Zdaj so mnogo lažje stopali. Zdelo se je, da so se obrnili naravnost proti ognjeni planoti. Kljub temu se korak ni upiral. Dovolj je bilo že tavanja po tem kraškem labirintu! Toda namesto na planoto se je kolona spustila v drugo, globljo in še bolj temno kotanjo. Ta je bila bržkone še bolj varna od prve, zakaj nekje na dnu so iz teme migljaje celo drobne lučke. Šli so mimo strme stene in videli dva svetla vhoda, ki sta bila le slabo zastrta. Iz enega je gledal vojak. Palir ga je hitro vprašal:

«Imate kaj vode?»

Vojak je bil Hrvat in ga je na srečo razumel.

«Vode? Kaj si znorel?»

Čudno, nekako mrtvaško so zvenele te besede v noč. Spredaj se je spet zagozdilo. Polovica vojakov je počenila na kamnita tla. Iz temnega ozadja se je priplazila vojaška postava. Ko je bila tik kolone, se je videlo, da ima glavo prevezano z belim ovojem. Ranjenec...

«Ali ste videli sanitetne vozove?» je vprašal z rahlim izčrpanim glasom. Bil je Nemec.

«Kakšne sanitetne vozove?» so se začudili trije, štirje glasovi.

«Saj prihajate vendar iz zaledja?»

Ah da, zdaj so šele razumeli vprašanje.

«Ne, nismo jih videli...»

Kratek molk. Poleg ranjenega Nemca so se pojavile kmalu še druge postave. Vsi so bili obvezani.

«Čakate na transport?»

«Da.»

«Vas je veliko?» je vprašal tam spredaj neki glas. Menda je bil Segalov.

«Veliko. Toda še več jih ostane tam spredaj...»

Vpraševalci so obmolknili kakor na povelje. Vsem je zavezalo grla. Šele tedaj so zavohali, da smrdi po obvezovališču, po jodu, po lizolu in še po nečem, česar doslej še niso ovohali in kar je imelo zoprn duh. Kakor po strnjeni krvi, po neki trohnobi... Medtem so se oči navadile teme in polagoma so ugotovili, da so na robu obširnega obvezovališča. Spredaj so ležali ranjenci kar na prostem, čeprav je pršelo. Najbrž lahko ranjeni, ki so čakali na transport. Zadaj so bili šotori, skozi špranje so se svetlikale luči in skozi medli odsev so se videle premikajoče se postave sanitetnih vojakov. Da, tam je frfotala tudi plahta z rdečim križem... Ali ni bilo slišati tudi nekakšnega stokanja? Toda tega ni bilo mogoče razločiti, saj je vendar artilerija neprestano razbijala.

Rodetovo povelje jih je spet spravilo pokonci. Ko so zavijali okrog jame, se je za njihovim hrbtom začul ukazujoč glas:

«Sanitetnih vozov še ne bo. Kdor more, naj gre peš nazaj!»

Vzdihovanje in preklinjanje, ki ga je to povelje izzvalo, se je kmalu izgubilo v štorkljanju po kamnitih tleh. Na desni je nekdo iz navpične, temne stene stopil z žepno svetilko. obrnjen proti bližnjemu šotoru je zavpil:

«Major Farkaš je pravkar izdihnil.»

Od tam je najprej odgovoril svarilen glas:

«Ugasni vendar luč!»

Ko je žepna svetilka ugasnila, je taisti glas spet rekel:

«A tako! Potem ga vrzite ven, da bo prostora za druge.»

In obvezovališče se je pogreznilo za kolono. Vojaki so molče, zatopljeni vsak v svoje misli, korakali dalje. Pravzaprav ni mislil nihče več. Prevladalo je neko topo, stiskajoče čustvo. Vojaki so le še čutili, kako so izmučeni in kako jih žeja po počitku. Ali ne bo te poti nikdar konec? Kam vendar rinemo? Ob poti so se vrstile kotanje, robovi so bili sem in tja prerasli z nizkim grmovjem. Kdo ve, ali so to žrela, ki so jih napravile granate, ali pa je priroda. Srečali so kolono mul. Živali so korakale počasi in kljub temi zelo zanesljivo. Neka žival je prsknila skozi nozdrvi in Demarku je priletela mokra slina v obraz. Zdelo se mu je kakor topel, nem pozdrav in še obrisal se ni... Iz neke kotanje je močno zadišalo po kavi z rumom. To je bilo mučno, ker je dražilo že tako in tako neznosno žejo. Vsem je odleglo, ko je zmanjkalo opojnega duha.

Pred kolono je postajalo svetleje in tudi hrušč je postajal z vsakim korakom razločnejši. Zaradi plohe topovskega ognja sicer ni bilo mogoče razločevati posameznih eksplozij, ali vse je razodevalo, da se bližajo ognjenemu pasu. Prav v trenutku, ko so vsi instinktivno pričeli kriviti hrbtenice, je glava kolone spremenila smer; zavili so najprej na desno, potem na levo, se spustili nizdol in proti vsemu pričakovanju so zaslišali Rodetov glas:

«Na mestu smo!»

V tem trenutku so zagledali v bregu podolgovato, temno senco. Bila je navadna, zasilna skrev, iztesana v breg, pokrita s kratko streho, od katere so visele mokrotne plahte do tal. Prvi so odgrnili plahte, pod nogami jih je pozdravila slama. Ležišče? Da, ležišče...

Prvo spoznanje jih je neprijetno stisnilo. Saj to ni nesljiva kaverna! Toda že je prevladala misel: saj ne streljajo sem! In naposled komanda že ve, kam jih spravlja.

«Lezite in spite!»

Izmučena telesa so popadala po gnili slami in kmalu je bila skrev spet tiha, kot bi bila prazna. Takoj nato se je na vzhodu začel svitati dan.

III

Kakor nalašč je že prihodnji večer prišlo povelje:

«Naprej!»

Sovražnik, ki je celih štiriindvajset ur obdeloval avstrijsko prvo linijo z najhujšim topovskim ognjem, kar ga je do takrat poznala soška fronta, je v prepričanju, da v prvih črtah niti miš ni mogla ostati živa, poslal pehoto v napad. Hkrati pa, ko je njegova pehota stopila v akcijo, je topovski ogenj zaprl vse ozadje prve linije z namenom preprečiti prihajanje rezerv. Tudi v kotanjo, v kateri je bila skrev, so že nekaj ur padali streli. Na srečo je sovražnik v tem odseku streljal predaleč, ne mnogo, komaj za širino kotanje. Tja je bruhalo nekaj baterij ekrazitne granate težkega kalibra. Nekaj ur je bil bataljon že priča tega obstreljevanja. Možgani, ki so topo ždeli, so glodali samo na eni edini misli: Kaj bo, če prične jemati krajši cilj?

In res, proti večeru so opazili, da sovražnikove baterije odskakujejo od prvotnega cilja. Široki ognjeni lijak se je bližal kotanji, počasi, strel za strelom, kolikor je bilo izstrelkov sploh mogoče razločiti. Plohe kamenja in železnih črepinj so kolobarile vsako minuto bliže. *(Nadaljevanje sledi)*

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.